

MAGYAR LAJ

Nagys Ramaszetter Robert úrnak
Díztér 1—2. BUDAPEST

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Angol-német megbeszélések Berlinben és Salzburgban

Henderson berlini angol nagykövet jelentése a megbeszélésről. — Halifax külügyminiszter szabadságáról váratlanul visszatért Londonba

Londonból jelentik: A vasárnapi angol lapok érdeklődésének előterében Halifax külügyminiszter váratlan visszatérése áll, amit másik két hazatérés is követett. Azt hiszik, hogy Halifax visszatérése Henderson berlini angol nagykövet legutóbbi jelentésétől áll összefüggésben. Henderson megbeszélést folytatott Weitzsäcker külügyi államtitkárral, majd szombaton Salzburgba utazott. Erről az utazásról hivatalosan azt mondták, hogy a nagykövet végig akarja nézni a nemzetközi motorcsónakversenyt, amelyen angol versenyzők is részt vesznek.

A Sunday Times szerint az európai helye egyre súlyosabbnak mondható. A lap szerint az angol politika világos és visszavonhatatlan. Az angol kormány szívesen üdvözlölné ugyan, ha Németország és Lengyelország között tárgyalások indulnának, de ha Lengyelország háborúba keveredik Németországgal, Anglia és Franciaország nyomban segítségére siet. Az erre vonatkozó katonai tervek is a leggyorsabban végrehajthatók. Ebben különbözik a jelenlegi helyzet a múltévétől. Az angol kormány kebelén belül eltűnt minden nézeteltérés. Megállapítja a lap, hogy a válság valószínűleg még a nürnbergi pártnapok előtt eléri tetőfokát.

Chamberlain is Skóciából visszatért Londonba.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök és felesége, akik a skóciai Southerlandban tartózkodtak a westminsteri hercegi pár vendégeként, vasárnap visszautaztak Londonba, ahová hétfőn érkeznek meg.

Az angol külügyminiszter is utazik Páris—London között.

Cannesből jelentik: Hore-Belisha angol hadügyminiszter vasárnap Cannesből Párizsba utazott, majd repülőgépen Londonba megy.

Forster danzigi körzetvezető ismét beszélt arról, hogy közel van a birodalomba való visszatérés.

Danzigból jelentik: Forster körzetvezető Langfuhrban beszédet mondott. Kijelentette a többi között, hogy a mai határok tarthatatlanok. A danzigi kérdést meg kell oldani, még akkor is, ha nehéz. Közel van már a birodalomba való visszatérés időpontja. Danzig újra német lesz.

Szombaton nem volt Burckhardt, Chodacki és Greiser között találkozás.

Danzigból jelentik: Jólétesült danzigi körökben cáfolják, hogy Burckhardt, népszövetségi főbiztos, Chodacki lengyel főbiztos és Greiser, a szenátus elnöke szombaton találkozott volna. Arról sem tudnak, hogy Burckhardt a jövő héten Németországba utazik és újra találkozik Hitlerrel.

Álhir a szlovákiai német katonai diktatúráról.

Pozsonyból jelentik: A Szlovák Távirati Iroda megcáfolja azt a külföldön terjesztett hírt, hogy német csapatok bevonultak Pozsonyba, elmozdították a szlovák kormányt, német katonai diktatúrát kiáltottak ki és a Vágyölgön át nagyméretű csapatok szállítottak folynak.

A finnek nem ugornak.

Helsinkiből jelentik: Az újságírók helsinkii nagygyűlésén Finnország külügyminisztere nagy beszédet mondott.

— Finnország — mondotta többek között,

— minden tőle telhető megtesz, hogy megőrizze szabadságát és ne keveredjék bele nagyhatalmak vitáiba. A semlegességet azonban nem lehet megtartani csupán kiáltványokkal. Másként is bizonyítani kell, hogy Finnország meg akarja védelmezni semlegességét bármely oldalról jövő beavatkozás ellen.

Beszélt ezután a finn külügyminiszter a moszkvai tárgyalásokról.

— Nem járulhatunk hozzá, — mondotta — olyan döntésekhez, amelyeket Finnország ügyében a mi beleegyezésünk nélkül hoznak. Így a javasolt szavatozást nem fogadjuk el. Már kijelentettük, hogy háború esetén készen állunk területünk megvédelmezésére. De nem kell elfelejteni, hogy a kisállamoknak baráti viszonyt kell fenntartaniuk minden országgal. A skandináv államok szoros összetartása és együttműködése igen fontos.

Ciano olasz külügyminisztert nagyon ünnepelték Albániában

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszter Albániából repülőgépen visszatért Rómába. Újságírók és az egybegyűlt előkelőségek előtt elmondotta, hogy milyen nagy arányokban bontakozik ki az olasz gondoskodás Albánia

gazdasági, kulturális és egészségügyi viszonyainak megjavítása terén. Elmondotta még, hogy albániai látogatása alkalmából nagy lelkesedéssel ünnepelték a fasiszta Olaszországot.

Az angol-francia katonai tárgyalások újabb utasítások alapján folynak tovább Moszkvában

A német-orosz gazdasági tárgyalások eredménnyel befejeződtek Berlinben

Moszkvából jelentik: Az angol-francia katonai küldöttség hétfőn folytatta a csütörtökön megszakadt tárgyalásokat. Politikai körök szerint a tárgyalások szünetét az okozta, hogy a francia és angol kormány újabb utasítást küldött a tárgyaló megbízottaknak.

Berlinből jelentik: A német birodalom és a szovjet-unió között tudvalevően hosszabb ideje tárgyalások folynak a kölcsönös árucseréforralom kiszélesítése tárgyában. A tárgyalások augusztus 19-én eredményesen befejeződtek. A két állam ennek értelmében kereskedelmi és hitellegezményt kötött, amelyet német részről Schnur követségi tanácsos, a német külügyi hivatal előadója és szovjet részről Badarin, a szovjet kereskedelmi képviselő helyettes vezetője írta alá. Az egyezmény értelmében Németország 200 millió birodalmi márka értékű kölcsönt nyújt Oroszországnak német áruk be-

szerezésére. Szovjetországnak a legközelebbi két év alatt 180 millió birodalmi márka értékű árut szállít Németországnak.

Berlini politikai és gazdasági köröknek az a meggyőződése, hogy a szombaton megkötött német-szovjet egyezmény erősen fellendíti a két hatalom kereskedelmi kapcsolatát. Ez a meggyőződés azon a tényen alapul, hogy Németország és Szovjetországnak egymást gazdaságilag kiegészíti: az egyik mint ipari állam, a másik mint kimeríthetetlen nyersanyagkészletekkel rendelkező ország. Németország felvevő képessége határtalan. Szovjetországnak kivitelre kerülhető termékei iránt. Jól értesült berlini körökben különösen utalnak arra, hogy az egyezmény újabb bizonyítéka Németország következetes kereskedelmi politikájának, mely arra törekszik, hogy szoros gazdasági együttműködést folytasson minden olyan állammal, mely arra hajlandó.

Érvényesülnek a színházi engedélyek kiadásánál

A kerületi beosztást egymás között intézik el a színházvezetők. Két-három héten belül kiadják a koncessziókat. Nyilatkozik Marcus István művészeti vezérfelügyelő

Kolozsvár. Saját tud. Az ősze emlékeztető esős napok bekövetkeztével felmerült a gond is: mi lesz a sorsa az elkövetkezendő színházi idényben az erdélyi magyar színházi életnek? Vidékenként már megindultak a szervezkedési munkálatok, egyes színházvezetők már megkötötték szerződéseiket a jövő idényre színészeikkel, így a társulatok legnagyobb része kialakult tervekkel és kiegészített gárdával várják a rövidesen beköszöntő színházi idényt. A színházak kapunyitásának egyik legfontosabb előfeltétele azonban a hivatalos működési engedély. Éppen ezért szükségesnek tartottuk felkeresni Marcus Istvánt, országgrészünk művészeti vezérfelügyelőjét, akihez a küszöbönálló évaddal kapcsolatban a magyar színházi élet érdeklő többségét intéztük.

Kik kapnak a jövő évre koncessziót?

— Milyen feltételekhez kötik a jövő évadban a koncessziók kiadását? — tettük fel az első kérdést Marcus vezérfelügyelőnek.

— Egyetlen feltétel: minden olyan színházi vállalkozásnak adunk engedélyt, amely arra méltó. Az a szándékunk, hogy megtisztítsuk az erdélyi színházi életet minden igyekezetünk oda irányul, hogy a színvonalat is a lehetőség szerint emeljük. Természetes tehát, hogy azok a színházi vállalkozások, amelyek körül évek óta állandó botrányok játszódtak le, amelyek sem az állammal, sem pedig tagjaikkal szemben semmiféle vállalt kötelezettségüket nem teljesítették, — nem is beszélve arról, hogy a legelőkelőbb művészeti követelményeknek sem feleltek meg, — alig remélhetnek játszási engedélyt.

Arra a kérdésünkre, hogy visszaállítják-e a régi kerületi rendszert a következő feleletet kapjuk:

— Nem. A művészeti minisztérium egyik társulat számára sem fog működési területet előírni. Ezt a kérdést az engedélyt bíró társulatoknak egymás között kell rendezni és működési körzeteiket felosztani.

— Művészeti szempontból hogyan látja vezérfelügyelő ur az erdélyi magyar színházi életet? — tesszük fel a kérdést.

— Ebben a kérdésben, — válaszolja — nem lehet egyféle mértékkel mérni. Vitathatatlan, hogy komoly művészeti teljesítményeket csak a Thália mutathat fel, amely két teljes társulattal az elmúlt évben is figyelemreméltó eredményeket ért el. A Thália az erdélyi magyarság reprezentatív színháza, amely a többség felé is mindig megőrizte tekintélyét, hiszen ismeretes, hogy irányításába a magyarság nemzeti szervezetének, politikai és kulturális életének vezetői is bekapcsolódtak.

TIHAMÉR:
ÖSSZEJÜJTÖTT MŰVEI
22 KÖTETBEN
Dús aranvozsú,
egészvásznonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Kézpénz fizetés esetén nagy százalékos kedvezmény. Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

nak. A Thália tehát minden körülmények között megérdemli, hogy az állam is támogassa munkáiban.

— Másképpen kell mérlegelni a kisebb, vidéki társulatok helyzetét és teljesítményeit. Ezeket, a falvakat és kisvárosokat látogató társulatokat,

Megszüntetik a kizárólagossági jogot

— Előfordulhat-e ilyen irányelvek mellett az, hogy a nagyobb városokat csak a Thália látogassa? — kérdezzük.

— Erről szó sincs. Kizárólagossági jogot nem adhatunk senkinek s valószínű, hogy ilyen megoldást maga a Thália sem vállalna. Minden engedélyezés irányában benyújtott kérvényt egyenlően bírálunk el s miután az engedélyt kiadtuk, minden társulat ott játszhat, ahol erre lehetőséget talál, vagy ahogyan esetleg egymás között megállapodnak és felosztják egymás között a városokat, illetve játszási területeiket. Mi ebbe a kérdésbe nem szólunk bele.

— Mely városok jöhetnek még számba önálló társulatokkal? — tesszük fel a kérdést.

— Arad és esetleg Szatmár.

Az aradi színház sorsa.

— Aradon azonban első sorban technikai akadályok vannak. A Kulturpalota — amint azt a hatóságok megállapították, — nem alkalmas állandó színház céljaira, más alkalmas helyiség pedig nincs. A közeli napokban Aradra utazom s megkísérlem valahogy megoldani a kérdést. Tárgyalásokat kezdek a város vezetőségével s az ottani vezető körökkel, hátha adódik valamilyen áthidaló megoldás, amely módot nyújt arra, hogy Aradnak addig is legyen állandó színháza, amíg a színház-épület kérdése valamilyen módon megoldódik.

— Szatmáron nem tudom pontosan mi a helyzet. A Szabadkai társulat évek óta nem játszott ott rendszeresen és könnyen megeshet, hogy Szatmár ebben az évben is állandó társulat nélkül maradjon.

Sadoveanu miniszter nagybányai tárgyalásai.

— Milyen eredménnyel járt Sadoveanu miniszter ur nagybányai útja? — kérdezzük Marcus dr vezérfelügyelőtől.

— Zigre kultuszminiszter urnak és Sadoveanu alminiszternek régi terve, hogy megfelelő állami támogatással életre keltik a nagybányai művésztelepet. Ebben a kérdésben tárgyalt most Sadoveanu a helyszínen a város vezetőségével és a művésztelep vezetői közül Pop Auréllal, Mikola Andrásval, Krizsán Jánossal és másokkal is.

A kormány hajlandó megfelelő összeget folyósítani a ma rendkívül elhanyagolt művésztelep épületeinek rendbehozatalára és reméljük, hogy ennek érdekében sikerül Nagybánya városát is némi áldozatkészségre bírni annál is inkább, mert a művésztelep épületei a város tulajdonát képezik.

Az épületek rendbehozatala után a telep vezetőségét is újjászerveznék s abban a város vezetői is helyet kapnának. Megállapítható, hogy minden oldalról meg van a jóakarát a kérdés rendezéséhez és valószínű, hogy a nagybányai művésztelepen rövidesen ismét otthonra találnak az ország különböző részeiről összerendelt művésznövendékek és a nagybányai iskola visszaszerzi régi jelentőségét.

Több mint száz magyar szindarab vár még jóváhagyásra.

— Milyen művészeti tervek foglalkoztatják még vezérfelügyelő urat? — tesszük fel kérdésünket.

— Egyelőre teljesen lefoglaltak a színházi évad előkészületei és minden szabadidőmet olvasással töltöm. Több mint száz magyar szindarab vár engedélyezésre, amelyről az idény kezdetéig jelentést kell készítenem. Messzebbmenő művészeti tervek kidolgozására csak ezután kerülhet sor.

A művészeti vezérfelügyelő végül a színházvezetőknek szánt figyelemzetésével fejezi be nyilatkozatát:

mint például Herváthé, Mihályi vagy Jodyé, komoly kulturális küldetését teljesítenek és adott lehetőségeik között mindent elkövetnek, hogy el ne maradjanak a művészeti színvonalért folytatott nemzeti versenyben. Éppoly magától értetődő dolog tehát, ha ezeket a társulatokat is igyekeztünk támogatni, annál is inkább, mert legtöbbjük mint vállalkozás is hasznos, amit az is fényesen igazol, hogy egyes társulatok még ma is játszanak.

— Ezekkel szemben voltak olyan nagyobb társulatok, amelyek már februárban „lezárták” játékidényüket, de legjobb esetben május végével szelnek eresztették meglehetősen nagy hátralékkal tagjaikat. Hangsúlyozni kívánom, hogy tájékoztatóm nem akar egyúttal programm is lenni és hangsúlyozom azt is, hogy minden alkalmas társulatnak meg fogjuk adni az engedélyt. Ezeknek az engedélyeknek ügye egyébként két—három héten belül el fog dőlni.

— Mivel egyik legfőbb irányelvünk, hogy az országban bemutatásra kerülő darabok szövegét egységesítsük, ezúton figyelmeztetek minden érdekelt színházvezetőt, hogy a műsorsára tűzött darabokról mindig szerezzenek be egy katonai cenzura és a művészeti felügyelőség által látamozott példányt s ebből a szövegtől végezzék a betanítást. Természetesen a hivatalosan kiadott szövegtől változtatni, illetve hozzáadni nem szabad, esetleg csak kihagyni lehet, — fűzi tovább a vidéki, kisebb kerettel működő társulatokra gondolva s ezzel befejezettnek tekinti az interjút.

Bakos Aladár.

Tardieu súlyos beteg

Párizsból jelentik: Tardieu volt miniszterelnök, aki Mentoneban tartózkodik, súlyosan megbetegedett.

Hongkongban minden csendes

Londonból jelentik: A hongkongi ostromzárról elterjedt hírekkel szemben a Reuter megállapítja, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak. Hongkongban a jelentés szerint minden csendes. A hét végén a japán és angol tisztek megbeszélést tartottak.

Csökkentik a lapok és más nyomdai termékek szállítási árait

Bucureştiből jelentik: A posta vezérigazgató-sága új árleszállítást engedélyezett az újságok és más nyomdai termékek szállításának a megkönnyítésére.

Irodalmi, tudományos és tankönyvek, amelyeket az országban nyomtattak, valamint külföldön nyomtatott régiók vagy újabb katalógusok és folyóiratok, továbbá turisztikai propaganda anyagok az egész ország területén minden csomagra külön alkalmazott bélyeggel a következő díjazásban szerint szállíthatók:

12 lej az 1—5 kilogrammos csomagokra és 20 lej az 5—10 kilogrammos csomagokra midőn a rendeltetési helyen az átadás közvetlenül a mozgópostai vagonról történik.

20 lej az 1—5 kilogrammos csomagokra és 28 lej az 5—10 kilogrammos csomagokra, mikor a rendeltetési helyen az átadás az ottani postahivatal közvetítésével történik.

A 10—15 kilogrammos valamint a 15—20 kilogrammos csomagoknál nagyobb küldeményekre megfelelően kell alkalmazni az 5 és 10 kilogramm súlyok számára előírt bélyegeket.

A helyföldön nyomtatott lapok, folyóiratok és periódikus közlemények számára a minden csomagra külön alkalmazandó bélyegek díjazásában a következő lesz:

8 lej az 1—5 kilogrammos csomagokra és 12 lej az 5—10 kilogrammos csomagokra, amikor a rendeltetési helyen az átadás az állomáson történik.

12 lej az 1—5 kilogrammos és 20 lej az 5—10 kilogrammos csomagokra, mikor az átadás a rendeltetési hely postahivatalának közvetítésével történik.

A 10—15 kilogrammos valamint a 15—20 kilogrammos küldeményekre a fenti díjazásban szerint kell megfelelő bélyegeket alkalmazni.

Ez a díjazás augusztus 20-tól kezdődőleg érvényes.

Egy bankház, mely a spanyol vörös uralom diadalára spekulált

Az amszterdami Mendelssohn bankház bukásának érdekes története

Amsterdamból jelentik: A Mendelssohn és Társa nagy bankház bukásáról augusztus 12-én már hírt adtunk. A bankház egyike volt Hollandia legtekintélyesebb pénzintézeteinek s augusztus 11-én azzal lepte meg az üzleti világot, hogy beszüntette fizetéseit és a törvényszékhez fordult a kényszerregezési eljárás elrendelése végett. A bankház a folyamodásban azt adta elő, hogy fizetési teljesítésére csak halasztó határidőre van szüksége. Szóval, hogy csak fizetési zavarban van, de nem fizetési kép-telenségben.

A törvényszéki vizsgálat során komolyabb fizetési kép-telenségi eset körvonalai kezdtek kibontakozni. Különösen a legutóbbi francia államkölcsönben való 350 millió holland forint (körülbelül 24 és félmilliárd lei) összegű érdekességvállalás merítette ki a bankház fizetési kép-telenségét. Megelőzően a bankház nagyszabású olyan spekulációt is kezdett, hogy nagyobb mennyiségű angol fontot dobott piacra s ezzel a holland forint értékállását akarta megingatni. A holland pénzügyi körök azonban megingatni nem tudták a bankház értékét, hanem védekeztek s így ez a művelet is súlyosabb veszteséget okozott a Mendelssohn-bankháznak.

A bukás közvetlen oka: Mannheimer bankár hirtelen halála.

A bankházra végzetes csapást mért dr. Mannheimer Frigyesnek, a bankház vezérének hirtelen halála a Párizs közelében lévő „Monte Cristo” nevű villájában. Beavatott körökben tudták, hogy Mannheimer már évek óta szívgyöngöseségben szenvedett. Azonban az utóbbi évben a 49 éves bankár házasságot kötött a brazíliai származású 26 éves Reiss Máriával s a házassága óta egészségi állapota lényeges javulásáról tudott mindenki. Eppen azért mostani hirtelen halála hírére meglepődve fogadták s nem hitte el senki, hogy szívszélhűdés érte, hanem az általános hiedelem az, hogy a bankár öngyilkos lett. Az öngyilkosság okát általánosan annak tulajdonítják, hogy a bankvezér nem tudott a maga túlmerész üzleti spekulációi következményétől másképpen szabadulni.

Legújabb amszterdami jelentések szerint a Mendelssohn-bankház bukása súlyos megrendüléseket okoz mindazokban a pénzintézetekben, melyek a Mannheimer vezérése alatt konzorciumot alakítottak külföldi kölcsönök átvételére. A holland nagybankok közül a „Nederlandsche Handels Mij” úszik különösen a bajban. Ennek a banknak az elnöke, dr. Crena de Jong legutóbb hírlapilag nyilatkozott, hogy amikor ő is érdekeltet vállalt a külföldi kölcsönökben, a nagyobb kockázatot Mendelssohn-nak vették magukra s így a „Nederlandsche”-bankházra nincs károsabb visszahatással a Mendelssohn-bankház fizetési kép-telensége. A Mendelssohn-bankháznak azonban külföldön, Svájcban, Angliában és Franciaországban van sokszoros összeköttetése s így a bukásnak az összes nagyobb pénzpiacokon súlyosabb lesz a visszahatása, mint Hollandiában.

Bizalmatlanság és határtalan bizalom Mannheimer iránt.

Az csakugyan igaz, hogy az amszterdami szolid bankok bizonyos idő óta látható bizalmatlansággal és aggodalommal kísérték Mannheimer nagyvonalú üzleti műveleteit, melyek vakmerőségük miatt ugyan szerencsés lefolyás esetén óriási nyereségeket ígértek, de természetesen éppen olyan óriási kockázatok is

voltak. Ezzel a tartózkodó felfogással szemben másrészt az volt a helyzet, hogy a nemzetközi

Mannheimer pályafutása a német hadigazdálkodásban való szerepléstől a világszerte nagy hatalmasságig

A szokásos végződésű vakmerő bankári pályája hőse, Mannheimer Frigyes dr. 1890-ben született Stuttgartban, s jogi doktorátust a heidelbergi egyetemen szerzett. A világháború előtt a Lazard Testvérek párizsi bankházában állott szolgálatban, hová zsidó rokonsága révén jutott be. A világháború idején Rathenau hazahívta Németországba, hol a Hadi Fémipari Társaságnál alkalmazta. A háború végén a 27 éves Mannheimer már ennek a nagy koncernnek az élén állott. Az első papírpénznövelő időkben az akkori marxista német pénzügyminiszter hozzájárulásával, mint a Német Birodalmi Bank hivatalos megbízottja Amsterdamban költözött.

Sok nagy bórondót vitt oda tele értéktelen német bankjegyekkel, de ezekből formálta ki későbbi nagy vagyonának az alapkövét. Aránylag rövid idő alatt társtulajdonos lett a Men-

pénzügyi körökben Mannheimert úgy tisztelték, mint rendkívüli pénzügyi lángész, s legendák keringtek óriási vagyonáról, továbbá a francia és belga kormányokkal való szoros és barátságos összeköttetéseiről. Mannheimer aztán a holland kormánytól és a németalföldi jegybanktól is bizalmat tudott kelteni a maga pénzügyi műveletei iránt.

Eppen azért most, a Mendelssohn-bankház bukása után a holland sajtó és a holland közönség nagy szemrehányásokat tesz a hivatalos Hollandiának s különösen a jegybanknak, hogy mért nem szabott kellő időben a nagy spekulánsnak korlátokat.

delssohn-bankházban, mely az ő közvetítésével a weimari köztársaság hivatalos bankháza lett.

A Hitler-uralom jövetelével természetesen megszakadt a német birodalommal való összeköttetése, de akkor éppen megsértett zsidóságot hozván mozgásba, a párizsi zsidó bankérdekeltégek útján a francia és belga kormányokkal sikerült a hivatalos bankári összeköttetést létrehozni. Mannheimer személyes vagyonát tízmillió hollandi forintra becsülték. Pénzügyi körök úgy tartják, hogy kizárólag Mannheimer kezdeményezésére és tevékenységére vezethető vissza az a siker, mellyel Reynaud francia pénzügyminiszter az ő nagy konverziós műveletét külföldi kölcsönök alapján végbevitte. A Mannheimer temetésén csak kilenc részvevőből állott a közönség, de Reynaud is ott volt e közönségben.

Londoni és amszterdami körök új értesülései a bankbukás méreteiről és okairól

Londonból jelentik: A News Chronicle című baloldali lap a Mendelssohn és Társa bankcég rövid lejáratu tartozását 4 millió font sterlingre (4 milliárd leire) becsülte. E rövid lejáratu tartozásokra a cég fizetési kép-telenség.

Amsterdamból jelentik: Gazdasági és pénzügyi körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a Mannheimer-bankház ellen megindítják a csődeljárat. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy egész sor holland bank jelentékeny összegeket hitelezett a Mendelssohn-banknak.

A holland sajtó mélyen elítéli a bankház működését, mely egész Hollandiában érezte hatását. Mannheimer Frigyes hagyatéka ellen

zárlatot rendeltek el. A megbukott bankházhoz kirendelt kényszerfelszámoló és egy amszterdami nagybank kérte a zárlatot az öngyilkos elnök hagyatékára. A vagyon örököse Mannheimer özvegye.

Amsterdamból jelentik: A Dagbladet értesülése szerint Mannheimer Frigyes, a csődbejutott Mendelssohn-bankház vezérigazgatója azért lett öngyilkos, mert nagy kölcsönöket adott a vörös Spanyolországban és fedezetül a vörös kormány által Párizsban elhelyezett aranyat fogadta el. Most, mikor az aranyat kiadták a nemzeti spanyol kormánynak, a bankház összeomlott és Mannheimer öngyilkos lett.

1. Károly király, mint erről részletesen beszámoltunk, Törökországban járt, ahol a bank közléseiről ismét Inonü fogadta. Képünk az ünnepies fogadtatásról készült.

EMBEREK ÉS TÁJAK

A finn dalosok városa

Suomiban az ének több mint szórakozás. Mindkét északi nemzettestvérünkénél — a finnekénél és az észteknél — nemzeti és történelmi mozgalom a karénc, amelynek megszervezése mögött ezeknek a népeknek szabadságvágya és függetlenségi törekvése húzódott meg hosszú évtizedeken át az orosz uralom alatt. A dalban élte ki magát a finn nemzeti lélek és a dalosok összetartásában formálódott ki a finn nemzeti társadalom új arca. Az ősi finn néplélek a dalban szabadult fel voltaképpen nemcsak az orosz politikai elnyomás fojtogató légköréből, hanem abból a nem kevésbé veszélyes kulturális befolyásból is, amelyet Finnország svéd származású értelmisége és uralkodó osztálya gyakorolt a finn népre. Az tagadhatatlan, hogy magának a finn énekkultúrának s a finn dalosok szervezkedésének kialakulására ez a svéd befolyás bizonyos fokig indító és serkentő hatással volt. De ahogy az oroszok a finn népből, — hogy egyszerűbben mondjuk, a finn paraszt rétegből — voltaképpen az orosz uralom számára akart új értelmiséget, hivatalnokai, katonai és szabadfoglalkozású osztályt kitermelni a svéddek ellen, a finnországi svéddek is az oroszgyűlölet, a szabadságvágy, a finnországi függetlenségi gondolat számára akarták a dalkultúra kifejlésztésén keresztül termékenyvé tenni a népléket.

Ma már a finn énekkultúra éppannyira független, önálló eredeti és egyéni, mint ahogyan a finn nemzetnek sikerült a világháborús összeomlásból a maga állami függetlenségét, nemzeti szabadságát kimenteni és körülbástyázni.

A híres finn énekkarok közül a viipurii dalosok talán a leghíresebbek. A magasabb zenekultúra számára ez a város mindenestre a legalkalmasabb terület volt, hiszen az Finnország leggazdagabb részének, az erősen iparosított keleti résznek központja, az ipari termelésnek, kereskedelmi forgalomnak, a hajózásnak, általában a közlekedésnek egyik legfontosabb bázisa.

Viipuri, melyet az orosz uralom alatt Wiborgnak neveztek, régi erősség annak a víziútnak a torkolatánál, amely a finn öblöt a Laatokka (Lagoda)-tóval öszeköti.

Ez a város maga nyolcvan egynéhány ezer lakosával Finnország keleti kereskedelmének kapuja és nagyszerűen modern kikötőjével nagy szerepet visz a finn tengeri hajózásban.

Még az orosz uralom alatt kezdődött el Finnország részének iparosítása s a finn nagyipar ma is Viipuri és környékén van letelepülve s ezt nevezik a finn Ruhr-vidéknek. Az utolsó években Finnország behozatalában és kivitelében egyformán fontos szerepet játszik a viipurii kikötő. Az 520—540 ezer tonna behozatali forgalommal, amely Finnország egész behozatalának 14—16 százaléka, s ugyanakkor másfélmillió tonna kivittel, ami az egész finn exportnak közel 20 százaléka, a hatalmas modern Viipuri kikötő rendkívüli jelentőségre emelkedett. A rakodópartok hosszúsága 15 és fél kilométer, a zárt raktárak rakodóterülete 122.000 négy-

zetméter, a nyílt raktáraké egy és egynegyedmillió négyzetméter és a kikötőben több mint 35 kilométernyi vasúti sín fut keresztül-kasul.

Ezt a hatalmas kifejlődést hosszú történelmi folyamat előzte meg, mert Viipuri-Wiborg termé-

Egy kis történelmi visszapillantás

A hosszú svéd uralom alatt Wiborg gazdaságilag szépen fejlődött s a keleti és nyugati kereskedelem érintkezésének állandó piaca lett, kikötője pedig oldal felé a Finn-öböl hajózását, a másik oldal felé Laatokka hajózását kötötte össze. Amikor a svéddek az usikaupunki békében le kellett, hogy mondjanak Finnország nagy részéről, Viipurit is át kellett engedniök az orosz uralomnak. Nagy Péter a XII. Károly svéd királyon arattott győzelemmel megszerezte Karéliát — ugyanekkor vette fel a cári címet — és újító, építő nyugtalanságával Wiborgot arra szemelte ki, hogy Oroszország előretolt gazdasági őrsége legyen a Finn-öböl északi oldalán. A békétől haláláig már csak négy éve volt, de ez alatt a rövid idő alatt megvetette a modern Viipuri kikötőjének alapjait, amiért az orosz uralom alatt a város legszebb dombján hatalmas bronz szobor hirdette emlékét és dicsőségét. A finnek azonban — akik külörhen az orosz uralom történelmi emlékeit nem bántották, ezt a szobrot levették talpatatáról s helyébe a finn oroszlánt tették, felszabadulásának emlékeztetőre. De a finn lélek nemességét és előkelőségét bizonyítja, hogy a leemelt szobrot nem pusztították el, hanem a dombtetőn emelt új levéltár nagy előcsarnokában helyezték el. Nem könnyen fért el az óriási bronz alak, amely fejével szinte kiüti a mennyezetet s ezért a viipuriiak el is nevezték Túl-Nagy Péter cárnak.

Az orosz uralom alatt, amely közel két évszázadon át tartott Wiborg-Viipuri állandó és hatalmas fejlődésen ment át. A nagy ipari és kereskedő város lassan kialakult s ma Finnország egyik legjelentékenyebb központja.

Két kikötője van voltaképpen. Egyik magában a városban, a víz két oldalán, a másik Uuras külvárosnál a viipurii öböl mentén. Ez magától a várostól körülbelül tizenhárom kilométerre van. A belső városi kikötő hosszú rakodóparttal és két mólóval rendelkezik, vízének mélysége legalább hét méter. Az urasai kikötő, amely voltaképpen a fakivitelnek a központja, szintén hatalmas és nagyvenőt nagy, hatalmas tengerjáró befogadására képes. A fakereskedelem itteni kikötője maga körülbelül 11 kilométer hosszú parton terül el, három méter átlagos vízmélységgel.

A három nagy finn kikötő, Helsinki, Kotka és Viipuri-Uuras között állandó versengés, amelyből a legutolsó három esztendőben voltaképp Kotka, — amely Helsinki és Viipuri között terül el a Finn-öböl északi oldalán — ma mint nagy versenytárs valamivel előbe került Viipurinak, különösen az

szetes földrajzi fekvése folytán kezdettől fogva nagy szerepre volt hivatva. Hatalmas erősségét annakidején az oroszok ellen építették. Ma is áll még például a dán lovagok toronybástyája, amelyet egykor védelmükre építettek és ahol ma Viipurinak leghíresebb vendéglője virágozik. (Ez a régi formájukban meghagyott termekkel ékeskedő középkori, de belül már reneszánsz kialakítású épület a maga történelmi hangulatával a világ egyik legérdekesebb étkezője, ahol a régi finn ételeket Medici Katalin-kosztümökbe öltözött pincéernők tálalják föl s egyenesen a régimódi nyitott tűzhelyről hozzák el a nagy vasnyársokról és óriási rézkondérokhoz a legremekesebb inyenc falatokat.)

ipari kivitel terén. A fakivitelben és a faiparral kapcsolatos félgyártmányok exportja terén azonban Viipuri rendületlenül tartja vezető helyét. Természetes, hogy viszont a főváros Helsinki politikai szerepénél és annál a kedvező helyzeténél fogva, hogy legnyugatibb a fekvése, — tehát az európai országok és főképpen a Skandináv államok felől a leghamarabb érhető el — a tengeri forgalomban is előretört s annak szinte felét lefoglalja. Viipurinak jelentősége azonban nemcsak nemzetközi vonatkozásban van, hanem a belső kereskedelem, forgalom és önállóság terén is s ez adja meg mai helyzetének külön jelentőségét. Azonkívül a szovjettal való kereskedelmi forgalom is a Laatokka-tavon keresztül nagyrészt erre bonyolódik le.

Mindenek az a következménye, hogy Viipuri gazdag, hatalmas életű város, nagy gyártelepekkel, viruló kereskedelmi élettel, a világ egyik legszebb és leghatalmasabb malmával, — amelynek gépi berendezését, mellesleg megjegyezve, Magyarországon gyártották — természetes tehát, hogy kulturális intézményeivel is az élen jár s ezelleni élete döntő befolyással van egész Finnországra.

Három külön nevezetessége van ennek a pompás finn városnak: a modern stílusban épült, de tudományos szempontból is tökéletes felszerelésű levéltára, szépművészeti múzeuma, amely egybeépült képzőművészeti főiskolájával és az új katonai kórháza, amely a modern higiénia és az orvostudomány csodálatos vára. Ennek a két utóbbi nevezetességnek még az a külön érdekessége is van, hogy mind a kettő magánadományból épült, egy gazdag viipurii kereskedőrek ajándékából, illetőleg hagyatékából.

El lehet képzelni, hogy az a város, amelynek kereskedői és ipari társadalma kórházakat, főiskolákat és múzeumokat ajándékoz a városnak és a nemzetnek, a tudomány és a művészet minden ágának is bőkezű meccánása és szerető gondozója. A derék viipurii dalosok mögött is ott áll tehát ez az eleven, friss város egész hatalmas szervezetével, gazdagságával, — nálunk nem is ismert általános jólétével és minden európai izgalomtól mentes nyugalmával. Nem csoda, hogy ebben a háttérben, ebben a környezetben, ezen a talajon magasra tudott szökkenni a finn énekművészet sudár fája, ki tudott terebélyesedni s meghozza évről-évre a nemzete számára a maga kivirágzását és gazdag gyümölcseit.

Dr T. L.

A modern háziasszony akadémiaja lesz a budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a család-anyak idejük túlnyomó részét még ma is a főzéssel és a takarítással töltik el. Ez a körülmény indította az augusztus 31-én kezdődő budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár rendezőségét arra, hogy egy egész hatalmas nagy eszernyőt kizárólag modern háziasszonyt képző akadémiaivá rendezzen be. Itt állítják ki azokat a legmodernebb gépeket és eszközöket, amelyek a háziasszonyok munkájának megkönnyítésében a technika legújabb vívmányait jelentik s amelyekről — mert állandóan üzemből lesznek, mindenki megtanulhatja a legegyszerűbb hávezetés módját és megismerheti annak eszközeit. Ebben a tereben lesz az egészen nagyszabású asztalterítési verseny minden alkalomra való terített asztalok hosszú sorával. Itt tartják meg a rendkívül nagy érdeklődéssel várt nemzetközi főzőversenyt, amelynek keretében

minden nemzet ételkülönlegességeit elkészítik és fel is szolgálják a látogatóknak. Itt lesz a befőzési verseny, amely szintén egészen újszerű befőzési és konzerválási módokkal ismerteti meg az érdeklődőket és itt bírálják el a receptpályázatot, amelynek díjnyertesei ugyancsak elkészítik és felszolgálják.

Egyébként a vásár keretében több mint 500 kiállító hét csoportban mutatja meg, hogy milyennek a legújabb háztartási és lakberendezési cikkek. A vásár augusztus 31-től szeptember 11-ig tart, de a külföldi látogatók már augusztus 21-től kezdve igénybe veheti a jelentős utazási és vizumkedvezményeket és vizum nélkül lépheti át a magyar határt. A kedvezmények igénybevételére jogosító utazási igazolványokat mindenfelé árusítják már az utazási és menetjegyirodák.

Dr. Gálos László:
Vasárnapok, ünnepnapok
című könyve, amely minden vasárnapra és ünnepnapra lelkiolvasmányt ad. Anyaga a vasárnap liturgikus szelleméből való, érdekes, gyakorlati és mindenkinek alkalmas.
Ara kartonkötésben 240 Lei és portó

Az ír forradalmárok angol nevezetes embereket akarnak túsökként elrabolni

Londonból jelentik: A Scotland Yard ír forradalmárok tervét leplezte le, mely neves államférfiak, katonatisztek és nagyiparosok elrablását és túsökként való fogvatartását tűzte ki feladatául. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket.

Tiso köztársasági elnök lesz Szlovákiában

Tuka lesz az új miniszterelnök

Pozsonyból jelentik: Lapjelentések szerint összehívják a szlovák nemzetgyűlést, hogy letergálja a kormány hatalmának és jogkörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot és a legközelebb megtartandó köztársasági elnökválasztást. Ugy tudják, hogy Tiso lesz a köztársaság elnöke, a miniszterelnöki tisztelet pedig Tuka veszi át. Durcsánszky külügyminiszter lemond, de nem tudják, ki lesz az utóda.

Az angol-japán tárgyalások megszakításának előkészítése

Végső megbeszélések Craigie és Kato között

Tokióból jelentik: Kato tiencsini japán főkonzul és Craigie angol nagykövét között vasárnap hosszabb megbeszélés volt. Az angol kormány hivatalos közleményt adott ki, mely szerint a tiencsini ügyben a gazdasági kérdések (a kínai pénz forgalomból kivonása s a kínai bankok ezüstkészletének kiadása) felől nem hajlandó tárgyalni. Erre japán részről Kato követ is kijelentette, hogy valószínűleg nem lesz elkerülhető a tárgyalások megszakítása.

Rendelet a hadfelszereléshez alkalmas eszközök és járművek összeírásáról

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap pénteki számában rendelet törvény jelent meg a hadfelszereléshez alkalmas eszközök és járművek összeírásáról vonatkozólag. Az összeírás, amely a rekvirálásra való előkészítés céljait szolgálja, a következőkre vonatkozik:

1. Az igavonó állatok, az állati erővel vont szekerek, hámok és kerékpárok összeírása, a rekvirálási törvény 11., 16. és 23-ik szakasza, valamint a végrehajtási utasítás 709. szakasza alapján.
 2. A sima és szeges huzalok, az egészségügyi, állategészségügyi eszközök és gyógyszerek összeírása.
 3. A gépi járművek összeírása.
- A fenti összeírásokat szeptember havában, valamint október 20 és november 20 között terjedő időben végzik el országsszerte.

A gépjármű tulajdonosok jelentkezése.

A nagyváradi rendőrfőnökség közli a következőket:

1. Minden gépkocsi, motorkerékpár, autóciszterna és traktor-tulajdonos köteles augusztus 21., 22., 23., 24. és 25. napjain délelőtt 8—13 és délután 16—19 órákor jelentkezni közlekedési lapjával (foaie de circ.) a rendőrkvesztura közlekedési osztályán.

2. Hasonlóképpen jelentkezni fognak azok a gépkocsitulajdonosok, akiknek jogosítványa megszűnt vagy akiknek gépei ideiglenesen ki vannak vonva a forgalomból.

3. Azokat a gépkocsitulajdonosokat, akik nem jelentkeznek, bíróság elé állítják, a gépkocsi forgalmi lapját pedig megsemmisítik.

Szent Istvánnapi ünnepek Magyarországon

Hitler német birodalmi vezér üdvözlő távirata Horthy kormányzóhoz. Új hadnagyok avatása a Ludovika-Akadémián

Budapestről jelentik: Vasárnap hagyományos fénytel és ünnepséggel hódolt Magyarország népe az első magyar király: Szent István emlékének. A Várban tízezres tömegek álltak sorfalat a szokásos Szentjobb-körmenetnél, amelyben a kormányzó vezetésével az összes közéleti előkelőségek résztvettek. Teljes egy órahosszig tartott, amíg a körmenet a Szentháromság-térre ért. Ezután a Koronázó főtemplomban Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás ünnepi szentmisét mondott. Délben a Várpalotában ünnepi zenés őrsváltás volt. Délután megkezdődtek a hagyományos ünnepségek, előadások, népiünnepélyek. Este pedig

káprázatos tűzijáték fejezte be a szentistvánnapi ünnepeket.

Berlinből jelentik: Hitler német birodalmi vezér megleghangú táviratban fejezte ki a kormányzóknak legszívélyesebb szerencsekívánatait a vasárnapi magyar nemzeti ünnep alkalmából.

Budapestről jelentik: Fényes ünnepek keretében ment végbe vasárnap a Ludovika Akadémia legidősebb évfolyamának hadnaggyá avatása és eskütétele. Az új hadnagyokat az ünnepélyes eskütétel után a Ludovika Akadémia parancsnoka búcsúztatta, majd ifj. Gömbös Gyula hadnagy, az elhunyt Gömbös miniszterelnök fia, búcsúzott az új hadnagyok nevében az Akadémiától.

Letartóztatták az egészségügyi minisztérium gyógyszerészeti ügyosztályának főnökét

„Tulsok visszaélést követtem el” — vallotta a vizsgálóbíró előtt

Bucurestiből jelentik: Marinescu egészségügyi miniszter nagy tisztogatást végez minisztériumában. Csak nemrég indított bünvádi eljárást Teodor Marinescu számvevőségi főnök ellen, akit az állam kárára elkövetett szabálytalanságokért három hónapi börtönrre is ítélték. S most Marinescu miniszter utasítására N. Petrescu gyógyszerészeti osztályfőnök ellen indult eljárás, akiről a korábban lefolytatott fegyelmi vizsgálat megállapította, hogy számos visszaélést követett el. Petrescu osztályfőnököt pénteken és szombaton hallgatták ki az ilfovi törvényszék mellett működő ügyészségen, majd pedig a vizsgálóbíró előtt. A megtevédt osztályfőnök az ellene felsorakoztatott

bizonyítékok sulya alatt megtörve beismerte bűnösségét.

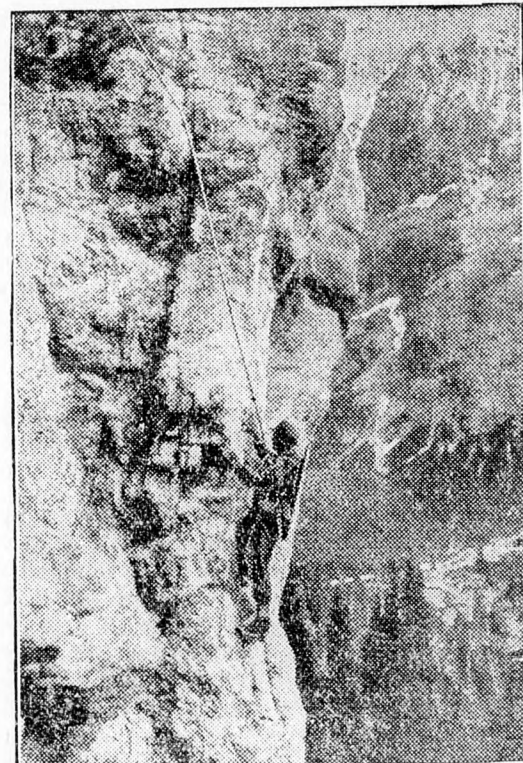
— Tulsok szabálytalanságot követtem el, — mondotta a vizsgálóbíró előtt. — Lehetetlen, hogy egyszer rá ne jöjjenek.

A bizonyítékok és a beismerő vallomás alapján Victor Spireanu vizsgálóbíró kiadta N. Petrescu osztályfőnök ellen a letartóztatási parancsot, akit megvesztegethetőség, a közvagyon védelméről szóló törvény megszegése valamint gyógyszerár és drogéria engedélyekkel való üzérkedés címén fognak vád alá helyezni.

Az ilfovi törvényszék vádátánácsa már jóvá is hagyta a letartóztatási parancsot.

A német hegyicsapatok gyakorlatairól készülték ezek az érdekes képek. Baloldalt: kis hegyigépkocsi, amelyik a legnehezebb talajon is gyorsan halad; jobboldalt: egy hegyvidász meredek sziklafalat mászik meg

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők,
hevederek, kötélárúk, zsinegek, kárpitos kellékek, lópokrócok és kocsi-takarók iegolcsóbb bevásárlási forrása

JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.

Telefon: 17-23

Érdekes uralkodói látogatások emlékei egy lebontásra ítélt budapesti szálloda épületében

Feljegyzések a koránkelő braziliai császárról, a perzsa sah keleti kényelméről és a huszárezredtulajdonos walesi hercegről

Budapest, augusztus hó.

A belváros egyik érdekes régi épülete fölött megkondult a lélekharang. A Deák Ferenc-utca és a Mária Valéria-utca sarkán, a Vigadó közvetlen közelében lévő régi „Angol királynő”-szálloda épületét a közeljövőben lebontják. A régi belvárosi palota, amelyben jelenleg a pénzügyi központ székel, az elmúlt század második felében leghíresebb szállodája volt a magyar fővárosnak. A pénzügyi központ néhány hónapon belül átköltözik a Szabadság-téren felépült modern székházába s az üresen maradó Deák Ferenc-utcai épület sorsa lebontás lesz.

Ennek a híres szállodaépületnek a kövei egy elmúlt korszakot idéznek fel előttünk. Nem kevesebb, mint nyolc emléktábla hirdeti azoknak a fejedelmi vendégeknek az emlékeit, akik az „Angol királynő”-szálloda vendégei voltak. Az egykorú tudósítások színes képet rajzolnak az uralkodói látogatásokról s arról a korról, amely sok mindenben különbözött a maitól, de sok mindenben hasonlított is ahhoz.

„A császár egész intelligens arcvonásokkal bír”

A legrégebb emléktábla Don Pedro d'Alcantara braziliai császár és felesége pesti tartózkodását örökíti meg. Az egykori „újdonság” a következőképp számolt be a nagy eseményről:

„Don Pedro braziliai császár és neje ma este 9 óra 35 perckor érkeztek meg különvonattal. A császár öszbe berult, ötven évesnek látszik és egész intelligens arcvonásokkal bír. Egyszerű fekete öltönyben volt, széleskarimájú kalappal fején, kezében úti bőrönddel. A császár az „Angol királynő”-höz címzett szállodába szállt.”

A hírlap ebben az időben közölte a szállodai vendégek névsorát, s így megtudjuk, hogy a brazil császárral egyidőben bácskai földbirtokosok, londoni, bécsi, prágai krajovai kereskedők laktak a szállodában. A császár rendkívül friss ember volt s már reggel fél hat órakor elindult a szállodából a főváros nevezetességeinek megtekintésére. Hat órakor már a budai gözsíklónál volt, érdeklődött annak szerkezetéről, aztán felment a síklón a Várba, később a Gellért-hegyre, s ott élvezte a szép kilátást. Ezután még a Császár-fürdőbe is kikocsizott és kilenc órakor már az „Angol királynő” elsőemeletén fogadta József főherceg és neje látogatását. Tíz órakor a nemzeti múzeumot látogatta meg, ahonnan az Akadémia épületébe hajtott. Itt Arany János főtitkár fogadta a magas vendéget.

Beszámol az egykorú tudósító arról is, hogy délben az „Angol királynő” ebédlőtermében Sárközy és Rácz Pali cigánybandája húzta a legszebb magyar nótákat a braziliai császár fülébe, aki több dalt meg is ismételtetett. Ebéd után

Don Pedro császár meglátogatta a szállodában lakó Deák Ferencet, akivel latinul beszélgetett.

Pesti tartózkodásának egyik érdekes epizódja volt a rácfürdői kirándulás is, amelynél elismerését fejezte ki, hogy Buda fürdője egész Európában egyenesen páratlan.

Ferenc József látogatása Deák Ferencnél

A második emléktábla I. Ferenc József 1874 március 11-i látogatását örökíti meg Deák Ferencnél. A nagy magyar államférfi, a kiegyezés létrehozója 1874 márciusában betegen feküdt az „Angol királynő”-ben levő lakásán. Március 11-én dél-

előtt Wenckheim Béla miniszter tudatta vele, hogy egy órákor öfelsége meg fogja látogatni a beteg ünnepelt hazafit. „Öfelsége egy órákor érkezett — olvassuk a megsárgult újságlapon — kétlovas udvari fogaton az „Angol királynő”-szállodához és negyedóránál időzött Deák Ferencnél. Midőn öfelsége Deák szobájából eltávozott, a király arcán mély meghatottság tükröződött.”

1885 szeptember 10—13. között Milán szerb király, Natalia királynő és Sándor trónörökös volt az „Angol királynő” vendége. Országos kiállítás volt ebben az időben Pesten, s már napokkal a

„Válságos, bizonytalan idők, erőfeszítéssel fenntartott lélek” — 1888-ban

Rudolf trónörökös 1888 május 15—19 között volt az „Angol királynő” vendége. A király a trónörökös a gyalogság főfelügyelőjévé nevezte ki, s Rudolf a fiatal kor hevével látott neki új és nehéz kötelessége teljesítésének. Letette az íróollát, felkötötte a kardot, s körútra indult. „Városról-városra jár, táborból-táborba száll — írja a Vasárnapi Ujság munkatársa —, s személyes meggyőződést szerez a gyalogsapatok állapotáról. Ott van a gyakorlóteréren, ott a kaszárnyákban, s hogy időt ne veszítsen, eltiltotta a szokásos tisztelgéseket és éjjel utazik.”

A trónörökös kötelességtudása az akkori kor háborús pszichózisából is táplálkozott. Mintha egy mai publicista fejtegetéseit olvasnánk a Vasárnapi Ujság 1888 május 20-iki számában. „Ilyen bizonytalan, válságos időben, a nagy áldozatokkal és erőfeszítéssel fenntartott békének bármely pillanatban véget vehet valami véletlen fordulat, vagy valamely nagyon is előre látható fejlődése az eseményeknek...”

Rudolf trónörökös 1888 május 15-én érkezett a magyar fővárosba. „Öfelsége katonai szolgálatban időzött itt — számol be a hivatalos kommuniké —, az „Angol királynő”-fogadóban szállt meg. Négy napig marad Budapesten s a csapatszemplék a reggeli órákban folynak.”

Érdekes epizódja ennek a látogatásnak

Rudolf és Jókai találkozása.

A trónörökös május 18-án fogadta Jókait, aki részletes jelentést tett az „Osztrák-magyar monarchia irásában és képben” nagyvállalat előhaladásáról.

Edward walesi herceg a honvédség hadgyakorlatán

Ugyanennek az évek az őszén a walesi herceg, az angol trónörökös szállt meg az „Angol királynő”-szállodában. Edward herceg a közös és honvédhadgyakorlatokon vett részt. A Vasárnapi Ujság egykorú száma érdekes körrajzokban mutatja be a hadgyakorlatok fejedelmi résztvevőit. Egyik kép Tápiai útnál a háton mutatja be Ferenc Józsefet, a walesi herceget és József főherceget. A másik azt a pillanatot örökíti meg, amikor a walesi herceg egy falu határában megijezli a falu borát.

A király a hadgyakorlatok alkalmával Edward herceget, az angol trón népszerű örökösét az egyik Miskolcon állomásozó honvédhuszárezred tulajdonosává nevezte ki. A herceg ennek az átvételére utazott Budapestre. A lapok így számoltak be az érdekes eseményről: „A walesi herceg szeptember két utolsó napját Budapesten töltötte. Szállása az „Angol királynő” fogadóban volt. Délben megnézte a vendéglőnek azt a szobáját, amelyben egykor Deák Ferenc lakott. Rendes vendége volt a nemzeti kaszinónak, amelynek egyik termét a herceg arcképe díszíti. Ez a herceg ajándéka a magyar ez-

szerb királyi pár érkezése előtt arról számoltak be a lapok, hogy több nevezetes szerb államférfi időzik a fővárosban a kiállítás és a magyar közintézmények tanulmányozása végett. Egyáltalán a szerbek — jegyzi meg a tudósító — nagy érdeklődést tanúsítanak Magyarország iránt, úgy az alföldi, mint a szerbiai szerbeket lépten-nyomon lehet látni utcáinkon.

Gáz-transzparencsek cagyagnak a szerb királyi család tiszteletére

A szerb királyi bár a tízéves Sándor trónörökösrel szeptember 10-én délután 1 óra 25 perckor érkezett meg a magyar fővárosba. Az „Angol királynő”-ben huszonhét szobás lakosztályt foglaltak el, s rövid pihenő után, délután négy órakor ott a kiállításon voltak és késő estig maradtak ott. Az esti Városligetben

kigyúltak a mai villámfény reklámok ősei, a gáztranszparencsek és M és N betűket ragyogtattak Milán király és Natalia királyné tiszteletére.

Este a Nemzeti Színházban a Vasgyáros előadását nézték végig, tíz órakor pedig estélyt adtak az „Angol királynő” dísztermében. A szerb királyi pár másnap ismét a kiállítást látogatta meg, majd körutat tett Budán, a várkertben és megtekintette a műcsarnokot és az iparmúzeumot. Este először a Népszínházban a „Nap és hold” című előadást nézték meg, majd az Operában hallgatták meg a Trubadur előadását.

redének egyenruhájában tünteti fel Edwardot.

Az angol trónörökös Budapesten időzése alatt meglátogatta az Opera és a Népszínház előadásait, hosszabban időzött Benczur Gyula festőművész műtermében, aki akkor éppen Rudolf trónörökös arcképét festette, amelyet szintén a nemzeti kaszinóban helyeztek el a walesi herceg arcképe mellett.

A pontatlan perzsa sah

Öfelsége Naszreddin Sah Kadsar, Perzsia királya 1889 augusztus 26—29. között volt az „Angol királynő”-fogadó vendége. „Kelet érdekes fejedelmét, ki a nyugati civilizáció intézményeit tanulmányozni most már harmadszor jár Európában, a magyar főváros szívébe fogadta” — írja róla az egyik lap tudósítója. A sah főleg közintézményekre, múzeumokra fordította figyelmét s azokat sorba látogatta.

Augusztus 26-án, szép nyári napon érkezett Budapestre gőzbajón. József főherceg üdvözölte a megérkezéskor. Az utcákat, amelyeken az esti órákban szállására, az „Angol királynő”-be vonult, ki-világították, zászlókkal díszítették.

Másnap délelőttre az akadémia palotájába és a múzeumba várták. A programot azonban jellemző esemény zavarta meg. De adjuk át a szót az egykorú krónikásnak: „Az akadémian már reggel 9 órakor összegyűltek a fogadásra, de a sah csak déli 1 órakor hagyta el szállását. Általában a keleti fejedelmek nem szerzik erényeik közé a pontosságot... Az akadémian perzsa nyelven üdvözölték. A saht kellemesen lepte meg, mert egész körútján első alkalom volt, hogy hivatalosan perzsa nyelven fogadták.”

Délután a Margitszigetre rándult ki, ahol a cigányzenekar a perzsa indulóval fogadta. A sah fagyaltot evett ostyával, utána süteményt, majd két szelet görögümnyét. Este az Operában volt a kis Aziz szultánnal együtt s balettelőadást nézett végig. Az Andróssy-úton ember-ember hátán tolongott és varta az előadás végét, hogy láthassa a saht. A következő nap, 28-án a sah megint déli egy óráig pihent.

A sah budapesti programjában szerepelt a városligeti cirkusz is, ahol főleg a bohócok játéka érdekelte. Ruházatát a következő színes leírás örökítette meg: „Fényesen van öltözve, barna ruhába. Hosszú kabátját arany paszománt díszítette, melyhez felette jól illettek a csillogó hatalmas smaragd gombok. Magas süvegén az arany oroslán mellé nagy gyémántból összerakott kócsag volt tűzve, míg aranyos kardjának markolatáról hatalmas briliáns fénylett. Kardóve, melyet vállán vetett végig, gyémántokkal és drága kővel kirakra, míg mellén a perzsa csillogó naprendet viselte.”

Tartózkodásának végén több magyar közéleti férfiúnak, köztük Tisza Kálmánnak, díszes perzsa rendjeleket adományozott.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belöldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hóra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér. Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt északi, eszaki-keleti szél, tulnyomóan derült idő, a hőmérséklet emelkedik.

ÖFELSÉGE MEGLÁTOGATTA A HADSEREG LŐPORÜZEMÉT. Bucarestből jelentik: Öfelsége II. Károly király és Mihály nagyvájda pénteken meglátogatták a hadsereg lőporüzemét. Öfelsége látogatása után megelégedésének adott kifejezést, az üzemnek az utóbbi időben kifejtett tevékenysége s a gyártási eljárás gyorsítása felett.

Zürichi zárlat. Párizs 11.72 háromnegyed, London 20.72 fél, Newyork 44.81, Brüsszel 75.21 fél, Milánó 23.30, Amszterdam 237.50, Berlin 177.70, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.40, Belgrád 10, Bucarest 325.

NEM ADHATNAK PÓT-ÓRÁKAT AZ ISKOLAIGAZGATÓK. Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a közeledő iskolai évben szigorúan tartásuk be a középiskolai oktatásról szóló törvény rendelkezéseit, amely megtiltja az iskolaigazgatóknak, hogy pótórákat adjanak.

Halálozás. Nagyvárad. Saját tud. Mint részvétellel értesülünk, azonban délután háromnegyed 6 órakor kinos, de keresztényi türelimmel viselt betegség után elhunyt özv. Biley Péterné, Biley Ferencnek, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t. cégjegyző főtisztviselőjének édesanyja. Az elhunyt széles körben ismert volt nemcsak jószívéről, mely nemcsak családjára, hanem minden arra rászorulóra kisugározta fényét. Halálát gyermekei Biley Ferenc bankfőtisztviselő és özv. Szentpéteri Kics Artúrné sz. Biley Mária, valamint nevelt leánya Urbanovics Vera gyászolják. Özv. Biley Péterné temetése hétfőn délután 5 órakor volt nagy részvét mellett a Rulikovszky temető Steinberger-kápolnájából. A gyászszertartást Mellau István újvárosi plébános, pápai kamarás fényes papi segédlettel végezte.

TÖRVÉNYRENDELET MÓDOSITJA A BÉLYEGTÖRVÉNY EGYES INTÉZKEDÉSEIT. Bucarestből jelentik: Öfelsége törvényrendeletet írt alá, amely módosítja a bélyegtörvény egyes intézkedéseit s kimondja, hogy egyetlen bírósági beadványt sem lehet elintézni, ha nincs igazságszolgálati bélyeggel ellátva.

Gróf Csáky István, magyar külügyminiszter.

KÉT HALOTTJA VAN A ROMÁNSZENT-GYÖRGYI TÜZKATASZTRÓFÁNAK. Románszentgyörgyről jelentik: Hirt adtunk arról a borzalmas tűzvészről, amely Románszentgyörgyön pusztított és amelynek következtében 21 ház teljesen elhamvadt. Mint most kiderült, a tűzvésznek emberáldozatai is voltak, mert egy kislány és egy öregember életét vesztette a tűzben. Az első becslések szerint a tűzkár meghaladja a négy-millió lejt. A hatósági vizsgálat a tűz okának megállapítására folyamatban van.

KEDDEN TEMETIK EL A SZÓFIÁBAN ÖNGYILKOSSÁ LETT ROMÁN VEZÉRKARI SZÁZADOST. Bucarestből jelentik: Teodor Pauliuc vezérkari százados a szófiai román követségről diplomáciai börtönnel távozott, hogy azzal Belgrádba utazzék. A bérautóban megdöbbenéssel vette észre, hogy a börtönd elült. Visszatért a követségre és a szófiai román követtel együtt a bolgár főváros rendőrségére ment. Mialatt a követ a rendőrfőnök szobájában tárgyalt, Pauliuc százados revolverrel föbelvette magát. Hivatalos helyen megállapítják, hogy az eltűnt diplomáciai börtönd nem tartalmazott egyetlen fontos okiratot sem és hogy Pauliuc százados tettét magasabbrendű kötelesség-érzetből követte el. A kiváló tiszt holttestét hazahozták. A halottas vagon vasárnap délután négy órakor érkezett meg a bucaresti északi pályaudvarra, ahol a katonai és polgári hatóságok képviselői fogadták. Kedden temetik el szülőfalujában, a Suceava megyei Calinesti községben.

DIANA

erős izzadásnál megváltás

Hetenként többszáz hektoliter „fekete” pálinkát állítanak elő Szatmár megyében. Saját tud. A szatmári mezőgazdasági kamara több oldalról olyan értesítést kapott, hogy a megyében gombamódra szaporodnak a fekete pálinkafűzők. Megállapították, hogy egyedül Kányaháza községben négy olyan gyár működik, ahol fekete pálinkát állítanak elő. Az ilyen módon előállított és be nem jelentett szesz-mennyiséget egyesek olcsón felvásárolják és más vidékekre szállítják, ahol busás haszonnal adnak tul rajtuk. A mezőgazdasági kamara az ügyben az illetékes hatóságokhoz átiratot intézett és sürgős intézkedéseket kért.

Egyre népszerűbbek a menyasszonyiskolák Németországban. Berlinből jelentik: (V. V.) A menyasszonyiskolák mind nagyobb népszerűségnek örvendenek. A német birodalmi nőszervezet elhatározta, hogy minden tartományban felállít ilyen iskolákat, mert „kiválóknak bizonyultak. A menyasszonyok tervezési képzése már is érezteti az új házaspárok család életében a jótékony hatást. Cél a lányokat ügyes, kötelességtudó, szorgalmas, férjét megértő asszonnyá nevelni és őket a leendő anyak fontos szerepére előkészíteni. Hiába! Mindenhez szükséges a „szakutadás!”

Felhívás a romániai magyar műkedvelő zenekarokhoz. A csik- és háromszékmegyei műkedvelőzenekarok szokásos évi zeneversenyét ez évben november 26-án a gyergyószentmiklósi Székely Földműves Fúvózenekar rendezi meg. Erre a versenyre a rendezőség meghív minden romániai magyar műkedvelőzenekart. Tudnivalók a versenyről: 1. A versenyen csak műkedvelőzenekarok vehetnek részt. (A rendezőzenekarban hivatalos zenész csak abban az esetben vehet részt, ha az illtő zenekarnak állandó tagja. Ez bevezetésnél bejelentendő.) 2. Szimfonikus- és fúvózenekarok egy csoportban, fúvós és vonószenekarok három csoportban (első, második és kezdőcsoport) versenyezhetnek. 3. Szimfonikus és fúvózenekarok szabadon választott nyitánnyal, indulóval, egyveleggel, keringővel, stb. szerepelhetnek. A játéksíki idő 8 percnél több nem lehet. 4. Vonószenekarok (cigányzenekar összeállítás) két hallgatótótát, (esetleg egy andalgót) egy laesú és egy gyorscsárdást kell hogy játszanak. Minden nótát csak egyszer szabad ismételni, akkor is csak középtől. (kötött darab csik- és háromszékmegyei kivéve nincs.) 5. Befejezési díj 20 tagig 15 lejt, 20 tagon felül 10 lejt személyenként. Befejezési díj a bevezetéssel egyidőben küldendő stb. 6. Befejezésnél megírandó: hány tagu a zenekar, az esetleges női tagok számát (milyen zenekar, fúvós, vonós stb.) és hogy melyik csoportban kíván versenyezni. 7. Díjak: serlegek, plakettek, érmék és oklevelek. 8. Bíráló alá esnek: összejáték, színészség, fegyelem, darabválasztás. 9. A bíráló bizottság határozata megfellebbezhetetlen. Befejezési lehet (és a versenyre vonatkozó érdeklődésekre készséggel válaszol Molnár János, Gyergyószentmiklós, Calea Regele Ferdinand 84. Jud. Ciuc.) Szállásról gondoskodik. Zongora, cimbalom, harmonium, nagybőgő rendelkezésre áll. Minden romániai műkedvelő zenekart szeretettel vár a rendezőség.

Nagyváradon fogtak el egy országosan körözött ékszerlovajt. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután egy jólöltözött férfi állított be az egyik főterj ékszerüzletbe s egy nagyértékű briliánsgyűrűt kínált eladásra. Az ékszerésznek gyanússá vált az ismeretlen férfi és telefonon értesítette a rendőrséget, majd pedig úgy lát, mint ha komolyan meg akarná venni a gyűrűt és tovább alkudozott a gyűrű árára. Közben megérkezett a főterj ékszerüzlet egyik detektívje, aki igazolásra szólította fel az ékszerüzletben tartózkodó férfit. Az idegen először tiltakozott, azután engedett a detektív felszólításának, aki felkísérte a rendőrségre, ahol kiderült róla, hogy Noguran Natasának hívják és országosan körözött ékszerlovaj. Noguran Natasae, aki bucaresti illetőségű lakos, először tagadni próbált, kijelentette, hogy a nála talált ékszerek az ő tulajdonát képezik, később azonban bevallotta, hogy az ékszereket egy előkelő fővárosi családtól lopta el. Találtak még nála egy 20 ezer lejt értékű fényképező gépet és három katonai látszóvet, amelyeknek értéke darabonként 8-10 ezer lejt. A Noguran Natasenél talált ékszerek értéke meghaladja az ötven ezer lejt.

Hanglemezek, amelyeken 15 percen keresztül lehet játszani. Berlinből jelentik: (V. V.) Egy német hanglemezzgyár egy olyan hanglemezt állított elő, amelyen 15 percen keresztül lehet játszani. Ehhez a lemezhez természetesen különleges gramofonok szükségesek. A lemezhez külön Savile-féle tűt használnak, amely alig veszi igénybe a lemezt és amellyel igen sokáig lehet játszani, mert nem használódik el.

KIVÉGEZTÉK JUGOSZLAVIA NÉGY RETEGETT RABLÓGYILKOS UTONALLÓJÁT. Belgrádból jelentik: A sabáci állami törvényszék udvarán hétfőn délelőtt négyszeres kivégzés folyt le. Blazevics Petár, Boicsics Stanislav, Belcs Miroslav és Nicolics Borislav többszörös rablógyilkosokat akasztották fel, akik a Driná-tul területen éveken át utonállással, rablással, betöréssel, rablógyilkossággal tartották rémületben a lakosságot.

25 TÖRÖK EGYETEMI HALLGATÓ A DEBRECENI NYÁRI EGYETEMEN. Debrecenből jelentik: A debreceni nyári egyetemre a napokban érkezett Törökországból 25 török mezőgazdasági egyetemi hallgató, dr. Tevfik Baser egyetemi tanár vezetése alatt, akik a nyári egyetem előadásából bővítik ki ismereteiket és tudást szereznek a magyar kultúrából. A nyári egyetem hivatalos programján kívül megtekintik a kisbéri és bábolnai állami mén-telepet, majd megtekintik Magyarországot ama nevezetesebb üzemeket és intézményeit, amelyek szoros kapcsolatban vannak a magyar mezőgazdasággal és állattenyésztéssel. Az üzem- és gyárlátogatások folyamán megtekintik a nagyobb gyümölcs- és húskonzervgyárakat, cukor-, sör- és élelmiszer-gyárakat, valamint más üzemeket is. A törökországi gazdasági egyetemi hatlgatók részére dr. Csiki Ferenc, a Közép-európai Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-t. igazgatója, török nyelven ismertető előadást tart a magyar mezőgazdaság és állattenyésztésről, valamint a magyar mezőgazdasági iparokról is.

Betörést kíséreltek meg a Leszámitoló Bank fiókjében. Aradról jelentik: A rendőrséghez jelentés érkezett, hogy a Leszámitoló Bank fiókhelyiségébe betörők akartak behatolni. A betörők beosontak a Regele Ferdinand-uton levő épület udvarába és onnan a pincébe akartak jutni. A pinceajtót azonban nem tudták kinyitni és így a bankhelyiség ellen tervezett betörés nem sikerült. Megállapították, hogy a betörést két egyén kísérelte meg. A tetteseket ugyanis a házmaszter né észrevette és miután az épület kapuját lezárta, a rendőrségre sietett. Mire azonban a rendőrral visszatért, a betörők már eltűntek. Kiderült, hogy hátul az udvaron átmásztak egy alacsony tűzfalon és sikerült elmenekülniök.

Országos vásár Tordán. Saját tud. A tordai szeptember havi országos vásárt szeptember 1. és 2-án tartják meg. Szeptember 1-én lesz az állatvásár, 2-ikán a kirakó vásár. Az állatfelhajtás korlátozva nincs.

Szolgalatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgalatot: Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76. Szent István, Str. General Holban. Aranyas, Piata Unirii No. 6. Telefon 25-74. Órangyal, Str. Alexandri. Oroszlán, Piata Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

SPORT

Megkezdődtek a főiskolai világbajnokság küzdelmei

Bécsből jelentik: Ragyogó napsütésben, 25 ezer főnyi közönség jelenlétében kezdődtek meg Bécsben vasárnap a főiskolai világbajnoki versenyei, amelyeknek résztvevői tizennyolc nemzet zászlóival feldíszített stadionban vonultak fel. A felvonulás a német ABC sorrendjében történt. A száz főnyi magyar csapat szürke alapú, fekete zsinóros, magyaros ruhájában nagy tetszést aratott. Rust birodalmi nevelésügyi miniszter megnyitotta a főiskolai világbajnoki versenyt, majd a résztvevők levonultak a pályáról.

Több rekordot javítottak meg az országos uszóbajnokságokon

Békés a 100 méteres mellúszásban 1:16.7. — Két női csúcsteljesítmény: Perlaky a 100 méteres hátúszásban és Treybal a 200 méteres mellúszásban

Bucurestiből jelentik: Esős időben, de kifogástalan rendezésben és jó eredményekkel rendezték meg az országos uszóbajnokságok versenyeit. Az első napi eredmények között egy országos rekord is akad. Részletes eredmények a következők:

1500 m.: 1. Kelemen MSE 22 p. 34.5 mp. 2. Slavecu Viforul Dacia 23 p. 43.5 mp., 3. Levita Vulturul 25 p. 44.5 mp.

100 m. női gyorsúszás: 1. Raffael Éva KAC 1 p. 24 mp. 2. Tamás Erzsébet Mures 1 p. 26 mp. 3. Ballóné Vasas Nagyváradi 1 p. 27.1 mp.

100 m. férfi hátúszás: 1. Aranyossy MSE 1 p. 18.4 mp. 2. Püllök Ilsa 1 p. 18.6 mp. 3. Veres MSE 1 p. 21.9 mp.

100 m. ifjúsági gyorsúszás: 1. Hozdovics Ilsa 1 p. 11.8 mp. 2. Stürzer MSE 1 p. 26.6 mp. 3. Pavel Slavecu Stadion Roman 38.3 mp.

200 m. női mellúszás: 1. Gerda Treybal Armin 3 p. 30.4 mp. Országos rekord! (a régi rekord 3 p. 33.8 mp. volt.) 2. Perlaky MSE 3. p. 35.6 mp. 3. Schlosser Armin 3 p. 44.7 mp.

4x200 m. férfi gyorsváltó: 1. MSE 10 perc 36.6 mp. 2. ILSA 1 perc 53 mp. 3. Viforul Dacia 11 perc 06.9 mp.

50 m. női gyorsúszás: 1. Raffael Éva KAC 36.1 mp. 2. Ballóné Vasas 37.4 mp. 3. Tamás Erzsébet Mures 37.5 mp.

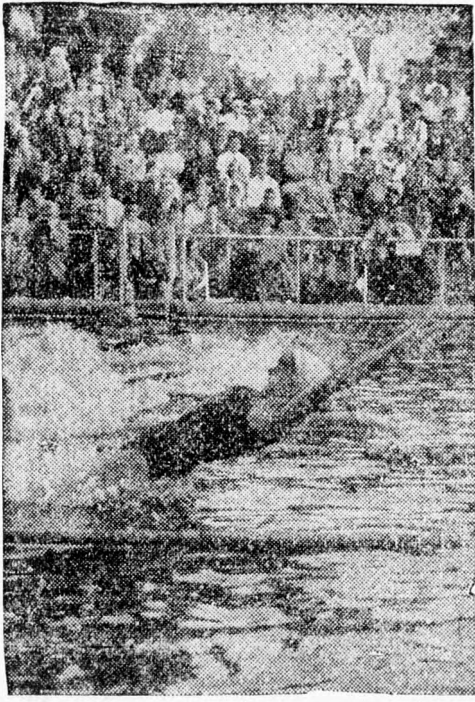
Második napi eredmények:

100 méteres mellúszás: 1. előfutam: 1. Hertz Armin 1 perc 22.6 mp. II. előfutam: 1. Békés MSE 1 perc 16.7 mp. Országos rekord. (A régi rekordot is Békés tartotta 1 perc 17.8 mp-es idővel.)

200 m. női hátúszás: 1. Perlaky Baba MSE 1 perc 39.4 mp. Országos rekord. (Régi rekord: Wellmann 1:39.5.) 2. Schlosser Armin, Bereczkyt (KAC) szabálytalan uszásért diszkvalifikálták.

50 m. ifjúsági: 1. csapat: 1. Dumitrescu 31.7 mp. II. csapat: 1. Stürzer MSE 30.3 mp. 2. Kartmann Armin 30.3 mp. 3. Bertalan KAC 30.4 mp. 4. Oravetz AAC 30.5 mp. 50 m. gyermek mellúszás: 1. Rosenzweig Macabj 47.6 mp. 50 m. leánygyermek mellúszás: 1. Tica Cristescu Viforul Dacia 52.8 mp.

4x100 m. staféta: 1. Ilsa (Hozdovics, Bálint,

Vasárnap volt Münchenben a német-olasz uszóverseny. Ez a kép Liesel Weber német hátúszóbajnoknő startjáról készült. Ő is győzött, nagy fölényrel.

Bohunitzky, Püllök) 4 p. 28.7 mp. Püllök ideje 1 perc 02.6 mp. volt. 2. MSE (Veres, Tóth, Békés, Kelemen) 4 p. 29.6 mp. 3. Viforul Dacia. 4x100 m. női staféta: 1. KAC (Selenyi, Baráth, Ágoston, Bereczky) 7 p. 09.4 mp.

VIZIPOLÓBAN A VIFORUL DACIA VEZET

A vízpoló bajnokságban az első nap három mérkőzésre került sor. Eredmények: KAC—CFR 4:3 (1:2), a KAC góljait Bázsa (2), Csizma és Bertalan lőtték.

Viforul Dacia—Universitatea 10:0 (7:0). KAC—ILSA 3:3 (2:2).

Másnap eredmények: Viforul Dacia—KAC 6:3 (4:1). Ilsa—Universitatea 5:2 (2:1).

Eddig a Viforul Dacia vezet 4 ponttal az Ilsa 3 pontjával szemben. A bajnokság kérdése a mai Ilsa—Viforul Dacia találkozóban dől el.

SK Jugoszlavia—Ripensia 3:3 (3:1)

Bucurestiből jelentik: A Venus pályán négy ezer néző jelenlétében, esős időben, csúszós pályán játszották le a nemzetközi mérkőzést. A Ripensia új szerzeményeit vonultatta fel. Így állt fel a csapat:

Ripensia: Pavlovici — Molnár. Oprian — Wetzter III., Kotormány, Lázár — Beke. Mioc, (Andreescu), Ciolac, (Mioc), Bajusz, (Jifeovici), Dobay.

A 13-ik percben Petrovici a jugoszlávoknak szerez vezetést. Két perc múlva Dobay egyenlít. Változatos a játék. Perics (27. perc) és Marianovics (39. perc) góljaival 3:1-re vezet a Jugoszlávia. Szünet után rákapcsolnak a profik, a csatársort átcsoportosítják és Dobay, valamint Mioc góljaival döntetlenre végzett.

Négyestorna Nagyváradon

Az évadkezdés előtt négyes körmérkőzést rendeztek Nagyváradon. Az első fordulóban a NAC és a Törökvis győzött. Eredmények a következők:

NAC—ELECTRICA 5:1 (2:1). Négy új játékos próbált ki a NAC. A középsatár jól szerepelt. Valószínűleg leszerződtek a Prahovából került fiút.

Törökvis—Crisana 4:2 (1:0). Megérdemelten győzött a piros-fekeete legénység.

SAKK

Románia sakkbajnoksága. Bucurestiből jelentik: A román sakkszövetség szeptember 16. és 30-ika között napokon rendezte meg Románia sakkbajnokságát. Az előkészületek során a szövetség eddigi eredményeinek alapján mintegy 16 játékosat hívott meg a versenyre. A versenyen való indulás feltételei közé tartozik, hogy az illető játékos valamely elismert sakk-kör tagja legyen. Nevezési díj nincsen. A verseny első díjazottja a bajnoki címet kívül elnyeri a Gudju serleget. Ezenkívül még hét pénzdíjat ad a szövetség 15 ezer, 10 ezer, 7500, 5000, 3000, 2000 és 1500 lei összegben. A helyezetlenek minden nyert mérkőzés után 100, döntetlen mérkőzés után 50 lei jutalmat kapnak. Külön díjat kap az utolsó négy helyezett közül az a játékos, aki az első négy helyezett elleni mérkőzésen a legjobban szerepel. A fenti díjakon kívül két serleget adnak a legjobb játékos jutalmazására.

Magyar válogatott — Belgrád 2:2

Budapestről jelentik: Villanyfény mellett játszották le az edzésnek szánt mérkőzést. A magyarok a második féldőben sok játékos cseréltek. A belgrádi csapat meglepetést keltett lelkes és gólratóró játékaival. A magyarok góljait Váradi és Zsengellér rúgták.

Győzött a Kispest Franciaországban. Marceileből jelentik: A Kispest vasárnap 4:1 (2:0) arányban legyőzte az Olympique Marseille csapatát.

Lumnitzer dr az agyaggalamblovó világ bajnok

Berlinből jelentik: Az agyaggalamblovó világbajnokság küzdelmei befejeződtek. Első helyen a magyar dr Lumnitzer végzett 288 tellitalalattal, 2. Bongarth (német) 285 tellitalalattal, 3. Manfredi (olasz).

Csapatversenyben: 1. Németország 829. 2. Olaszország 822. 3. Magyarország 809 talalattal.

Belépti jegyek az 1940-es V. téli olimpiai játékokra

Az 1940-es V. téli olimpia jegyirodájában egyelőre csak ugynevezett általános (Generalkarte) és bérleti jegyek (Dauerkarte) rendelhetők meg. Az általános jegyek valamennyi sportesemény látogatására jogosítanak, a február 2-iki megnyitótünnepélytől kezdve a február 11-iki zárótünnepélyig.

Kétféle általános jegy kapható:

1. Generalkarte (tribün-ülőség) 80 márka. 2. Generalkarte (Tribün-állóhely) 200 márka.

A bérleti jegyek is két csoportra oszlanak:

1. Dauerkarte (tribün-ülőség) 110 márka (6 számozott ülőhelyek a tribünökön).

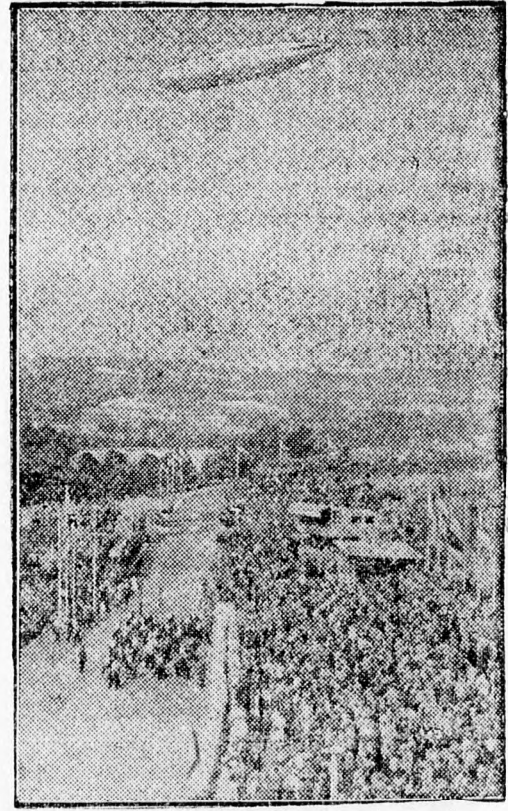
2. Dauerkarte (tribün-állóhely) 55 márka.

A bérleti jegyek csak az összes jég sportesemény végignézésére jogosítanak.

Az általános és bérleti jegyeket egyaránt át lehet ruházni. Elővételen már most megrendelhetők az V. téli olimpiasz rendezőbizottságánál és a hivatalos utazási irodákban, amelyek felvilágosítással is szolgálnak.

1200 külföldi sifutót hívtak meg a téli olimpiai játékokra.

Berlinből jelentik: A Német Szövetség összesen 1200 külföldi sifutót hívott meg a Sifutás napjára (Tag des Skilaufs), mint az 1940-es Garmischpartenkircheni téli olimpia résztvevőit. A sifutók csakugy, mint 1936 nyarán az olimpián résztvevő ifjúsági vagy diákcsoportok hazájuk fővárosától kezdve a rendezőbizottság (Organisationskomitee) vendégei. A téli játékok idején (február 2—11) a Garmischpartenkircheni Olimpiai Faluban laknak. A „Sifutás napja” ünnepléses demonstráció lesz. A külföldi versenyzők meghívása minden esetben biztosnak tekinthető függetlenül attól, vajon sor kerül-e a Németország részéről kiírt olimpiai siversenyek megrendezésére, vagy sem.

A „Sachsenringen” tartották meg a legnagyobb német motorkerékpár-versenyt, amelyet — az olasz Serafini nyert meg. Verseny alatt a pálya fölött egy Zeppelin keringett.

KÖZGAZDASÁG

Megfigyelőket küldtek a világ vezető bankjai Amsterdamba

5.68 millió hollandi forint a Mendelssohn Bankház vesztesége

Amsterdam, augusztus hó. A világ csaknem minden nagyobb pénzügyi centrumából megfigyelőket küldtek Hágába és Amsterdamba, hogy a Mendelssohn Bankház helyzetéről informálják a piacot. A világszerte megdöbbentést és feltűnést keltő nagy bankválság helyzete most már körülbelül tisztán áll a világ előtt. Legújabb amsterdami jelentés szerint a Mendelssohn & Co. cég könyvszerinti vesztesége 5.68 millió holland forint,

amit azonban még november 30-iki status alapján állapítottak meg. Az aktívák 212 millió hollandi forinttal szerepelnek, a passzívák 217.7 millióval. Az aktív tételek között szerepelnek csaknem 100 millióval külföldi kötvé-

nyek, ami alatt nyilvánvalóan francia állam-papírokat kell érteni.

A londoni City érthető okoknál fogva távoltartja magát mindenféle szanalási mozgalomban való részvételtől, mert az angol piac alig van érdekelve a Mendelssohn Bankháznál, másfelől a nagy angol kölcsön kibocsátása előtt nem vehetnek részt újabb külföldi akciókban a vezető angol intézetek. Ilyen körülmények között előrelátható, hogy a belföldi piacra vár a Mendelssohn Bankház szanalásának terhe. Egészen bizonyos, hogy a tárcájában lévő, nehezen értékesíthető fixpapírok, állampapírok miatt került nehéz helyzetbe ez a magánbank, amelynek főleg a francia piaccal voltak szoros kapcsolatai.

A nemzetközi pamutszövetség erélyes felszólítása Hull és Wallace államtitkárokhoz az amerikai pamut-értékesítés ügyében

Zürichből jelentik: Az International Federation of Master Cotton Spinners and Manufacturers Association zürichi végrehajtó bizottsági ülése, amely a múlt héten folyt le Zürichben, befejeződött. A zürichi megbeszélések legfontosabb eredménye egy távirati felszólítás, amelyet a szövetség küldött Hery A. Wallacének, az Egyesült Államok földművelésügyi államtitkárnak és Cordell Hull államtitkárnak, az amerikai pamutértékesítés ügyében. A két azonos szövegű távirat elindítását hosszú vita előzte meg, mert a bizottság egy része egyenesen Rossevelthez akart fordulni. A végén mégis úgy döntöttek, hogy Hullhoz és Wallacehoz küldenek táviratot. A távirat szövege a következő volt: „A nemzetközi pamutszövetség zürichi tanácskozása, amelyen az amerikai pamutfajtáknak európai és indiai fagyasztói vesznek részt, egyhangulag határozatilag felszólítja az amerikai kormányt, hogy az általa megjelölt pamut-készletek értékesítésére végleges és hosszulejratu értékesítési rendszert alkalmazzon, miután az egész szakmában kaotikus állapotok alakultak ki azon bizonytalanság miatt, amely az Egyesült Államok pamutkészleteinek eladásánál a jövőben követendő módszerek tekintetében keletkezett. Az Egyesült Államok kormányának minél gyorsabban választania kell értékesítési rendszert és közölnie kell, hogy ezt a jövőben hogyan fogja alkalmazni. Igen fontos, hogy az Egyesült Államok kormányt figyelembe vegye, hogy minden-kép szükség van a kereskedelem alapvető elveihez való visszatérésre, mert a jelenlegi egyoldalú értékesítési rendszer folytán erősen csökken az amerikai pamut fogyasztása. Hogy az Egyesült Államok ingadozó pamutpolitikája mennyire alá-ásta a piacot, bizonyítja az a tény is, hogy az

elmúlt kampány exportja a legalacsonyabb volt, amelyet feljegyeztek az utolsó ötven évben. A pamutszövetség korábbi panaszaira sem kapott megfelelő választ és ezért sürgeti az Egyesült Államok kormányt, hogy azonnal és hatékony intézkedéseket fogadjon az egyesület ezen újabb közlése nyomán.”

Az egész világ textiliparában hamar híre terjedt a nemzetközi pamutszövetség gyors és erélyes fellépésének és most rendkívüli érdeklődéssel várják, hogy a nagyfontosságú testületnek milyen választ ad az amerikai kormány.

A MEZŐGAZDASÁGI GÉPESZEK FELMÉRÉST KAPNAK AZ AUGUSZTUSI ÉS SZEPTEMBERI HADGYAKORLAT ALÓL. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrkiszűrés közli a nagyvezérkar legújabb rendeletét, amely szerint augusztus és szeptember hónapra felmentetnek a katonai gyakorlat alól a mezőgazdasági és cséplőgépek gépészei. A felmentéseket a katonai egységek parancsnoksága fogja megadni a esendő-ség és a megfelelő rendőri hatóság igazolványa alapján, amelyik pontosan megállapítja, hogy az igazolvány tulajdonosa betölti ezt a munkakört.

NÉMET ÉRDEKELTSÉG A ROMÁN ÁSVÁNYOLAJTÁRSASÁGBAN. (V. V.) Berlinből jelentik: Egy német tőkecsoport a Creditul Minier társasággal szerződést kötött, amely szerint a Moreni környékbeli ásványolajmezők kihasználását célozza. A Creditul Minier Románia legnagyobb ásványolaj társasága és eddig tisztán román kézben volt, míg a többi társaságban angol, francia és amerikai tőke van érdekelve.

A szatmári kisgazdák áttérnek az olajosmagvak termesztésére

Szatmár. Saját tud. A szatmári kisgazdák körében erőteljes mozgalom indult abban az irányban, hogy a kormány szándékaival egyetértésben ne csak a buza és kukorica termesztésére rendezkedjenek be, hanem fokozatosan térjenek át az olajos magvak termesztésére is. A Gazdakör vasárnapi gyűlésén dr. Harcsár Géza elnök tette szavá a mozgalmat. Gyakorlati példákkal igazolta, hogy a szatmári gazdák a saját érdekében cselekszenek, ha olajos növényeket termesztenek. A gazdák ki vannak téve a búzatermelés váltakozásának, míg az olajos magvak termesztése sokkal előnyösebb. Azokat betakarítás után — különösen a szójababot — azonnal értékesíteni lehet. Végül dr. Harcsár elnök az szövetkezés fontosságára és az Erdélyi Gazdasági Egylet áldásos működésére hívta fel a gazdák figyelmét. A közgyűlés résztvevői végül elhatározták, hogy az olajos magvak termesztését már a jövő évben megkezdik.

Szeptember elején tárgyal a magyar-jugoszláv gazdasági bizottság

Elintézését nyer a jugoszláv export ügye

Budapestről jelentik: A magyar-jugoszláv fizetési és árucserforgalmi egyezményt, melynek lejárata ez év szeptember 30-án következett volna be, a két állam közös megegyezéssel ez év december 31-ig meghosszabbította. A magyar-jugoszláv állandó gazdasági bizottság szeptember első felében kezdi meg azokat a tárgyalásokat, melyek az immár december 31-ig meghosszabbított egyezmény újabb szabályozását és a viszonyoknak megfelelően időszerű kibővítését célozzák. A tárgyalásokon nemcsak az egyes árucserforgalmi kontingensek kérdésének szabályozása került szóba, hanem a fizetési megállapodás is megfelelő mértékben módosul és egyidejűen sor kerül az utóbbi időben bizonyos vitákra alkalmas adó jogszláv export-szaldó kérdésének elintézésére is.

Mint ugyanis köztudomású, az utóbbi hetek folyamán a magyar-jugoszláv fizetési viszonylatban bizonyos nehézségek mutatkoztak, melyek összefüggésben állanak azzal a mintegy 20 millió dinárt kitevő egyenlővel, amely technikai okokból jugoszlávia javára mutatkozik. Bár e kérdésben még végérvényes intézkedés nem történt, kétségtelen, hogy ez az egyenleg csak technikai jellegű és felszaporodását az okozta, hogy bizonyos függő számlákról a devizatelekek átvezetése a rendes számlákra még nem történt meg. E tekintetben a szeptember első felében összeülő vegyes bizottság teljesen tiszta helyzetet teremt, ugyohgy ez a körülmény semmi körülmények között sem fogja gátolni a magyar-jugoszláv kölcsönös árucserforgalom további jelentős fejlődését. Erre egyébként az adott viszonyok között különösen nagy szükség van, miután Jugoszláviában bizonyos hiány mutatkozik takarmányfélékben, melyet Magyarországból árucserforgalmi uton beszerzett nagyobb korpa-mennyiségekkel szeretnének pótolni.

Új maximális árak Tordán. Saját tud. Torda város tanácsa az élelmiszerek árait következőleg maximalta: Fehér liszt kilója 10.00, barna 10.00, félbarna 9.50, barna 9.00. Fehér kenyér 9.50, félbarna 9.00, barna 8.00. Húsárak: I. oszt. marhahús 26.00, II. oszt. 20.00, növéndék marha 28.00, szopó borjú 34.00, borjú comb 36.00, bivaly borjú 24.00, sertés hús 36.00, juhús 20.00, sertés karaj 40.00, háj 40.00, zsirnak való szalonna 38.00, zsír 42.00, vékony szalonna 36.00.

Heti bélyegeken róják le a tanoncok gáz-árlarcának díját. Temesvár. Saját tud. A temesi helytartóság Kereskedelmi Testületeinek Szövetsége nemrégiben a légügyi miniszteriumhoz fordult és kérelmezte, hogy az inasok és ötszáz lei havi bérnél kisebb fizetésű munkások gázárlarcára a betegsegélyző pénztáráknál befizetett hat-száz lejtű összeget a munkaadóknak térítsék vissza, mert a miniszterium egy későbbi rendelkezése értelmében a munkaadók ezen díjak előzetes befizetése alól mentesek. A légügyi miniszterium most értesítette a szövetséget, hogy a kérelmet nem teljesítheti, miután új tervezet van előkészületben, amely szerint az összes munkaadók akik inasok és átmeneti munkasáik számára mindaddig még nem rótták le a gázárlarcok ellenértékét, kötelesek lesznek heti bélyegek alakjában törleszteni. A befizetett összegek visszatérítése egyébként már azért sem lehetőséges, mert a rendeléseket a gyárak átvették és azok vissza nem vonhatók.

ŐSZI LIPCSEI VÁSÁR 1939.

Megnyílik: augusztus 27-én

Bármilyen felvilágosítást nyújt a

LEIPZIGER MESSAMT

Leipzig, / Deutschland

60%-os utazási kedvezmény a német vasutakon.

vagy

a vásár fizetlefbeli képviselői: Eugen v. Angerbauer. Timișoara, I. Str. Gen. Praporgescu 2
Tel. 25-36 és Ludwig Schuster ezredes, német konzul Oradea, Str. Nic. Iorga 1. Tel. 21-35.

LEGUJABB

Csáky magyar külügyminiszter hazaérkezett Budapestre

A német és olasz sajtó cáfoló közlései a miniszter külföldi útjáról terjesztett álhírekkel szemben

Budapestről jelentik: Csáky külügyminiszter szabadságáról visszaérkezett Budapestre és hétfőn újra átvette a külügyminisztérium vezetését.

Berlinből jelentik: Valamennyi német lap közli a D. N. B.-nek Csáky István gróf látogatásával kapcsolatban a külföldi sajtóban elterjedt vakhírek cáfolatáról szóló jelentését. A Lokalanzeiger szerint a látogatással kapcsolatos rágalomhadjárat bizalmatlanságot akart kelteni a Birodalom egész délkelet-európai politikájával szemben. Örültségnek nevezi a lap azt a kísérletet, hogy éppen Magyarországon akarnak bizalmatlanságot kelteni a birodalommal szemben, annál a népnél, amelyet az antant-hatalmak mindig cserben hagytak, míg Németország az egész történelem során csak segítőkészt nyújtott. A magyar kormány a maga részéről első pillanattól kezdve visszautasította ezeket a híreszteléseket.

A félhivatalos Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz ezeket írja:

A nyugati hatalmak propagandahivatalai azonnal vannak, hogy saját népeikben a más országok ellen irányuló német követelésekről és fenyegetésekről szóló híresztelésekkel áldozatkészéget ébresszenek, hogy ezzel növeljék a Lengyelországgal szövetséges országok háborús készségét. Ma is terjesztik francia részről az a hírt, hogy Németország erőszakot tervez Magyarországgal szemben, vagy hogy Románia felé ugródeszkának akarja felhasználni, mert a német terjesztés igazi célja Románia kincsei. A Szlovákiával való szövetség tényét is fantasztikus hírek kiindulópontjául használták fel. Világos,

hogy más nemzeteket is fel akarnak bujtani a Német Birodalom ellen, amelyek bizalomteljes jóviszonyban vannak Németországgal a politikailag és gazdaságilag a legragyobb hasznot húzzák ebből. Ezt a felelőtlenséget nem lehet eléggé pellengérré állítani. Persze azok a körök, akik az álhíreknek a szerzői, nem törődnek azzal, hogy az illető népek mint vészlik át a mai idők zűrzavarát. Ezért jól tennék a népek, ha jól szemügyre vennék az álhíreket, akik rágalommal áradatával akarják elvonni jó kapcsolataikat és azon fáradoznak, hogy idegen érdekek szolgálatába állítsák őket.

„Középeurópa titokzatos embere.”

Rómából jelentik: A „Lavoro Fascista” megállapítja, hogy az angol sajtó tovább folytatja rémhírterjesztését Csáky magyar külügyminiszter utazásával kapcsolatban. Egyes angol lapok, hogy olvasóik képzeletét még jobban izgassák, Csáky külügyminisztert „Középeurópa titokzatos emberének” nevezték el.

— Nem értjük — írja az olasz lap — hogy a legkomolyabb angol lapok miért csinálnak olyan nagy dolgot a baráti Magyarország külügyminiszterének Mussolinivel és Cianoval folytatott megbeszéléséről. Egyes lapok már odaig mennek, hogy sértegeti Magyarországot és mint szegény, elhagyott, védtelen kis országot tüntetik fel, amelyet az a veszély fenyeget, hogy katonai szövetséget kell kötnie Rómával és Berlinnel. Az egész sajtóhadjáratot a demokráciának az afőlötti bosszúsága okozza, hogy garancia-rendszert nem tudtak Budapestre kiterjeszteni.

A tengelyhatalmak javaslata az angol és francia kormányhoz

A vezető angol miniszterek összegyülekezése Londonban. Általános érdeklődés az angol kormány keddi rendkívüli értekezlete iránt

Londonból jelentik: A lapok szerint könnyen lehetséges, hogy Ciano hétfőn a tengelyhatalmak megbízásából javaslatot juttat el az angol és francia kormányhoz.

A Daily Mail azt írja, hogy a római angol és francia nagykövét hétfőn kihallgatáson jelenik meg Ciano, aki bizonyos javaslatokat terjeszt majd elő. A lap szerint a javaslatok átnyújtására már előbb sor került volna, de Csáky magyar külügyminiszter római látogatása és Ciano albániai útja miatt a dolog halasztást szenvedett.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök és felesége hétfőn reggel Skóciából visszaérkezett Londonba. A miniszterelnök egy nappal hamarabb érkezett, mint ahogyan eredetileg tervezték. Megérkezett Londonba lord Halifax külügyminiszter és Hore-Belisha hadügyminiszter is, aki az elmúlt hetet Cannesban töltötte.

A nemzetközi feszültség halad a tetőfok felé.

Párizsból jelentik: A francia sajtó és politikai körök véleménye szerint a nemzetközi feszültség a legközelebbi napokban éri el tetőfokát. Párizsban a hangulat határozottan ideges. Híre jár, hogy a francia kormány a legközelebbi napokban bizonyos biztonsági intézkedéseket akar végrehajtani, amelyek egyelőre kizárólag katonai természetűek lesznek. Az általános érdeklődés az angol kormány keddi rendkívüli miniszteri értekezlete felé fordul, amelynek francia értesülés szerint legfontosabb

pontja az angol-lengyel szövetségi megállapodás kérdése és angol-lengyel katonai szövetségi szerződéssé való átalakítása lesz. A londoni lapok értesülése szerint a keddi miniszteri értekezlet egy terjedelmes jelentéssel foglalkozik, mely felöleli a nemzetközi élet minden

mozzanatát. A Daily Telegraph szerint Anglia semmiféle diplomáciai kezdeményezéshez nem nyúl a feszültség enyhítése érdekében.

Londonból jelentik: A „Times” azt írja, hogy ha a mostani válság következtében háború törne ki, az amiatt történik, mert Németország szomszédai nem hajlandók belenyugodni abba a német követelésbe, hogy mindig csak a német igényeket vegyék tekintetbe. Még ha Denzigrá névze helyi megegyezés is jönne létre, a lap szerint kifejezett garanciát kell nyújtani a megállapodás betartására. A német közvélemény már a birodalom régi keleti határainak visszaállítását követeli. A lap szerint német részről suttogó propaganda indult meg a nyugati hatalmak ellen.

A Daily Mail szerint az angol kormány a legközelebbi napokban kiáltványt intéz a világhoz és abban újból félreérthetetlenül leszögezi álláspontját.

A pápa bizalmas követe Varsóban.

Párizsból jelentik: A Matin és a Journal szerint XII. Pius pápa magasrangú papot küldött Varsóba bizalmas megbízatással. Az illető személyiség nevét nem hozzák nyilvánosságra. A pápa üzenetét küldött a varsói nunciushoz, hogy továbbítsa a lengyel kormányhoz és a danzigai népszövetségi főbiztoshoz. Ugyanakkor a berlini nunciust is utasítást kapott a Szentatyától, aki azt óhajtja, hogy Lengyelország és Németország között közvetlen tárgyalások induljanak meg. A Szentatya megbízottja csak akkor tér vissza Varsóból, ha már végleges választ hozhat arra, hogy a kísérlet sikerrel kecsegtet-e.

Roosevelt tengeri körútjáról hazasiet Washingtonba.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök utasítására a Tuscaloosa cirkáló, amelyen az elnök tengeri körutat tesz, visszafordult és Halifax felé vette útját. Valószínű, hogy az Európából érkező legfrissebb hírek siettetik az elnök visszatérését Washingtonba. Hír szerint a cirkáló pénteken köt ki Annapolisban és az elnök itt száll partra. Több lap szerint Roosevelt újabb ünnepélyes szöveget szándékozik intézni Európához a béke érdekében.

Válasz-röpirat Lajos Iván németellenes röpiratára

Berlinből jelentik: Elhagyta a sajtót a „Válasz a szürke könyvre” című röpirat, mely Lajos Iván dr időközben elkobzott és betiltott könyvének adataival száll szembe. A válasz magyar nyelven jelent meg, a Magyar Nemzeti Front berlini kiadásában. A szerzők fehér könyvnek nevezik a röpiratot és szembe szállnak Lajos Iván különböző idézeteivel, azon az alapon, hogy Lajos Iván nem értelmezte azokat helyesen. Különösen Hitler könyvének, a Mein Kampf-nak téves értelmezését vetik szemére a szerzők Lajos Ivánnak és azt bizonyítják, hogy a könyv gyarmatosítási terveit Oroszországra és a balti államokra vonatkoznak. A könyv végül leszögezi: botor dolog volna tagadni, hogy a német belpolitikáj elejében is van ellenzék, de annak jelentőségét nem szabad eltolozni. Ez az ellenzék számszerűen talán nagyobb, mint a választások „nem” szavazata, de semmi esetre sem olyan méretű, mint ahogyan azt Lajos Iván feltüntetési és elhírtetni igyekszik.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Magánház

3 szobás komplett lakással, gyümölcsösrel nov. 1-re kiadó. Nagyvárad, Bucureștilor 4.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas árat fizetők briliáns tárgyakért. — Herbst ékszeráruház. Nagyvárad, Boulevard Reg. Ferdinand 3.

Modern

konyhaberendezés eladó. Nagyvárad, Strada Moldova 27. szám.

Eladó

5 kat. hold beültetett szőlő, 2 szoba konyha, télen is lakható urilakással, terrasszal, nemes fajú gyümölcsfakkal, bőséges gazdasági épületekkel, majorsági farmmal, minden elfogadható árért eladó. — 2 kat. holdas nemesfajú szőlő, nagyértékű gyümölcsösrel, modernül épített parkettás 3 szoba, hallos, fürdőszoba, kényelmes urilakással. Remek fekvés. Alagsószobával, csatornázva. Városi víz, villany, vécélletlakás. — Kortemáros László ingatlanirodája, Nagyvárad, Pasteur-utca 13. Telefon 20—85.

Különléle

szavanként 3 lei

Keresztény

ürinő lakás és ellátásra iskolás leányt vállalal. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsiga 32. II. csengő

Teljes

ellátást keresek V. gimnázista fiu részére, római katolikus családnál, hol kisebb fiu gyermek korrepetálását is vállalja. Cim: Merk József, Sanib.

Keresztény

uricsalád elvállal iskolásleányokat teljes ellátásra, iskolához közel, külön szobával, jutányos áron. Öv. Horváth Lajosné, Nagyvárad, A. Muresanu 5.

Keresztény

uricsalád elvállal iskolásleányt vagy kisebb fiut teljes ellátásra. — Mártonffy, Nagyvárad, Str. Vlahuta 22.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Jobb minden

felvétetik szeptember elsejére. — Nagyvárad, Str. Dimitrie Cantemir 25. I. emelet 5.

Házmasternek

gyermektelen házaspár felvétetik. Nagyvárad, Str. Moldoova 22.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

CENZURAT